

T.C

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Moda ve Tekstil Tasarımı Programı

TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE ESKİ YUNAN UYGARLIĞI GİYİM
KÜLTÜRÜNÜN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK GÜNÜMÜZ GİYSİ
TASARIMINA YANSIMALARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Güney DURUSOY

135170104

Danışman: Prof. Dr. Ahmet Öner GEZGİN

İstanbul, 2015

T.C

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Moda ve Tekstil TASARIMI PROGRAMI

**TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE ESKİ YUNAN UYGARLIĞI
GİYİM KÜLTÜRÜNÜN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK
GÜNÜMÜZ GİYSİ TASARIMINA YANSIMALARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: **Güney DURUSOY**

KABUL VE ONAY

Güney Durusoy tarafından hazırlanan “Tarihsel Süreç İçinde Eski Yunan Uygarlığı Giyim Kültürünün Karşılaştırmalı Olarak Günümüz Giysi Tasarımına Yansımaları” başlıklı bu çalışma, Savunma Sınavı tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tezin Türü olarak kabul edilmiştir.

Başkan :

(Danışman)

Üye :

Üye :

Üye :

Üye :

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

[İmza]

[Unvanı Adı ve SOYADI]

Enstitü Müdürü

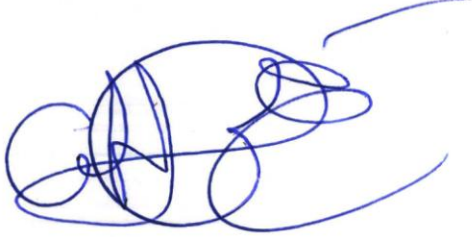
Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge ve şekillerin kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

T.C.
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

11/09/2015

Enstitümüz *Moda ve Tekstil Tasarımı* Anabilim dalı yüksek lisans öğrencilerinden 135170104 numaralı *Güney DURUSU* “*İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*”nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği “*Tarihsel süreç içinde eski Yunan Uygarlığı giyim kültürünün karşılaştırılmalı olarak günümüz giysi tasarımına yansımaları*” konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 02.09.2015 tarih ve 2015/16 sayılı toplantısında seçilen ve Sefaköy Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin 48. maddesi gereğince (.....) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ~~oyçokluğu/oybirliği~~ ile ~~Kabul/Red veya Düzeltme~~ kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
PROF.AHMET ÖNER GEZGİN

ÜYE
YRD.DOÇ.DR. NİLÜFER YEŞİLYURT

ÜYE
YRD.DOÇ.DR.ENGİN AKDOĞAN

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Tarihsel Süreç İçinde Eski Yunan Uygarlığı Giyim Kültürünün Karşılaştırmalı Olarak Günümüz Giysi Tasarımına Yansımaları” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih ve İmza

Güney DURUSOY

ONAY

Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece İstanbul Arel yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin Yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tarih İmza

Güney DURUSOY

ÖZET

TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE ESKİ YUNAN UYGARLIĞI GIYIM KÜLTÜRÜNÜN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK GÜNÜMÜZ GIYSİ TASARIMINA YANSIMALARI

Güney DURUSOY

Yüksek Lisans Tezi, Moda ve Tekstil Tasarımı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Ahmet Öner GEZGİN

Eylül, 2015 – 60 sayfa

Eski Yunan Uygarlığından önce o coğrafyada yaşamış önemli kültürel izler bırakmış olan ege uygarlıklarının tanıtılmasından sonra Yunan Uygarlığının tarih sahnesine çıkışı, toplumsal yapılanması, kültür ve sanatının biçimlenmesi, dönemin sanat anlayışı gibi bu Uygarlığı tanıtan önemli unsurlardan bahsedilmiştir.

Kültürler arası iletişim ve etkileşimin kapsamında kültürel değişimin giyim kültürüne etkileri ve giyim kültürünü biçimlendirmesi ile dini ve mitolojik kaynaklı öğelerin giyim kültürüne etkisi incelenip açıklanmıştır. Eski Yunan Uygarlığı Giyim kültürünün tarihsel süreç içerisinde nasıl geliştiği, Yunanlıların hangi tarzda giysiler giydikleri, modalarının nasıl şekillendi ve nasıl geliştiği, aksesuarların nelerden yapıldığı, nerelerde kullanıldığının incelenmesi ve bunların karşılaştırmalı olarak günümüz giysi tasarımına yansımalarının değerlendirilmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Giyim Kültürü, Eski Yunan Uygarlığı, Günümüz giysi tasarımı, Tarihsel Süreç.

ABSTRACT

A COMPARATIVE STUDY ON THE REFLECTIONS OF THE APPAREL CULTURE OF THE ANCIENT GREEK CIVILIZATION ON TODAY'S CLOTHING DESIGN WITHIN THE HISTORICAL PROCESS

Güney DURUSOY

Master Thesis, Department of Fashion and Textile Design

Advisor: Prof. Ahmet Öner GEZGİN

September, 2015 – 60 pages

In this thesis, after the introduction of Aegean civilizations that had dwelled on the land before the Ancient Greek Civilization and left substantial marks, I talk about the emergence of Greek Civilization on the stage of history and substantial features that identify this civilization such as its social structure, cultural and artistic formation and its sense of art.

The effects of cultural change on the formation of apparel culture and the effects of religious and mythological components are examined and explained within the scope of intercultural communication and interaction. This thesis is a comparative survey of how the apparel culture of Ancient Greek Civilization had prospered within the historical process, the apparel style of Greeks, how their fashion had been formed and progressed, the raw materials that their accessories had been made of and the uses of those accessories and the reflections of all those elements on today's fashion design.

Key Words: Apparel Culture, Ancient Greek Civilization, Today's apparel design, Historical Process.

ÖNSÖZ

İlk çağlarda örtünme ihtiyacı ile başlayan giyim zamanla gelişen uygarlıklar tarafından şekillendirilmiş ve günümüze kadar farklı kültürlerin farklı giyim şekillerini, modalarını taşımıştır. Farklı nedenlerden dolayı toplumlar arası kurulan ilişkiler giyim kültürünün sürekli değişiklikler göstererek canlılığını günümüze kadar korumasına neden olmuştur. Günümüzde giyinme modayla birlikte örtünme ihtiyacının önüne geçmiş, moda, farklı giyim tarzları yaşam kültürünün vazgeçilmezleri arasında yer almıştır.

Eski Yunan Uygarlığı giyim kültürünün tarihsel süreci araştırılarak günümüz giysi tasarımına yansımaları incelenerek karşılaştırmaları yapılmış, Kültürel değişimin giyim kültürüne etkileri ve giysilere yansıma biçimi aktarılmıştır.

Bu çalışmada, onca işinin arasından değerli vaktini bana yardımcı olabilmek için ayıran tez danışmanım Sn. Prof. Ahmet Öner GEZGİN'e teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, yardım ve desteklerini esirgemeyen Yard. Doç. Dr. Şeyda ÜSTÜNİPEK'e,, Meral ÖZDAĞ, Marmara Üniversitesi kütüphane çalışanı Sn. İhsan KARAKİPRİK'e, bana destek olan arkadaşlarıma, benden maddi, manevi desteklerini esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

İSTANBUL, 2015

Güney DURUSOY

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	Vi
ABSTRACT.....	vii
ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı.....	1
1.2. Çalışmanın Kapsamı.....	1
1.3. Çalışmanın Yöntemi.....	1

2. BÖLÜM

ESKİ YUNAN UYGARLIĞI

2.1. Yunan Uygarlığı Öncesi Ege Uygarlıkları.....	2
2.1.1. Girit (Minos) Uygarlığı, M.Ö. 3000-1100.....	2
2.1.2. Miken (Akha) Uygarlığı, M.Ö. 1600-1150.....	7
2.2. Eski Yunan Uygarlığı, M.Ö. 1150-30.....	11
2.2.1. Eski Yunan Uygarlığında Kültür ve Sanat.....	12
2.2.1.1. Dönemin Kültür ve Sanatını Biçimlendiren Unsurlar.....	13

2.2.2.2. Dönemin Sanatı.....	13
------------------------------	----

3. BÖLÜM

TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE ESKİ YUNAN UYGARLIĞI GİYİM KÜLTÜRÜ

3.1. Dönemler.....	17
3.1.1. Arkaik Dönem.....	17
3.1.1.1. Arkaik Dönem Yunan Giysileri, M.Ö. 600-480.....	18
3.1.2. Klasik Dönem.....	21
3.1.2.1. Erken Klasik Dönem Yunan Giysileri, M.Ö. 480-450.....	22
3.1.2.2. Klasik Dönem Yunan Giysileri, M.Ö. 440-400.....	24
3.1.3. Helenistik Dönem.....	25
3.1.3.1. Helenistik Dönemde Yunan Giyim Kültürü, M.Ö. 300-150.....	26
3.2. Toplumsal Yapıyı Bütünleyen Giyim Biçimi ve Giysi Türleri.....	27
3.2.1. Kumaş Özelliği / Dokuma.....	27
3.2.1.1. Chiton Giysisi.....	29
3.2.2.2. Peplos Giysisi.....	31
3.2.3.3. Himasyon Giysisi.....	32
3.2.2. Takı ve Aksesuarlar.....	34
3.2.2.1. Başlık (Şapka).....	34
3.2.2.2. Süs Takılar.....	36
3.2.2.3. Ayakkabı.....	41

4. BÖLÜM

**ESKİ YUNAN UYGARLIĞI GİYİM KÜLTÜRÜNÜN GÜNÜMÜZE
YANSIMALARI**

4.1. Kültürel Değişimin Giyim Kültürüne Etkileri.....	43
4.1.1. Dini ve Mitolojik Kaynaklı Ögelerin Giyim Kültürü Üzerindeki Etkisi...	43
4.1.2. Kültürel Süreçlerin Giysilere Yansıma Biçimi.....	44
4.2. Eski Yunan Uygarlığı Giysi ve Aksesuarların Günümüz Giysi Kültürüne Yansıma Biçimleri: Örneklemeler.....	45

5. BÖLÜM

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

5.1. Sonuç.....	54
5.2. Çalışmanın Literatüre Katkısı.....	54
KAYNAKÇA.....	56
ÖZGEÇMİŞ.....	59

KISALTMALAR LİSTESİ

M.Ö.	: Milattan Önce
b.t.	: Bilinmeyen Tarih
çev.	: Çeviri
t.y.	: Tarihi Yok
y.y.	: Yüz Yıl

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1. Ege denizi çevresi.....	2
Şekil 2.2. Yılanlı Tanrıça, M.Ö.1700-1750, Girit Arkeoloji Müzesi.....	4
Şekil 2.3. Boğa Başı, M.Ö.1550-1450, Girit Arkeoloji Müzesi.....	4
Şekil 2.4. Girit (Minos) kız Bronz Heykel, M.Ö.1600-1500 Cleveland Sanat Müzesi.....	5
Şekil 2.5. Girit, Knossus Sarayı Taht Salonu.....	6
Şekil 2.6. Yılanlı Tanrıça, Arkeoloji müzesi Yunanistan.....	7
Şekil 2.7. Yılanlı Tanrıça Heykelciği üzerindeki giysinin günümüze yansıması.....	7
Şekil 2.8. Tylos'da megaron tarzındaki sarayın canlandırması, M.Ö.1300-1200, Tylos Arkeoloji Müzesi.....	8
Şekil 2.9. Altın Erkek Maskesi, M.Ö.1600-1500 Ulusal Arkeoloji Müzesi, Atina.....	9
Şekil 2.10. Adam ve boğa motifli Sürahi, M.Ö.1250-1225 Miken (Aka).....	10
Şekil 2.11. Zeus Heykeli.....	12
Şekil 2.12. Celsus kütüphanesi Efes, Selçuk.....	14
Şekil 2.13. Zeus tapınağı, Atina.....	14
Şekil 2.14. Atina'da bulunan Vazo, M.Ö.8.-7.y.y. ait. Devlet Koleksiyonları ve Antikalar müzesinde, Münih.....	16
Şekil 2.15. M.Ö.6.y.y. Aslan figürü, Korint Müzesi.....	16
Şekil 3.1. M.Ö.600-480 Arkaik Dönem Yunan Giysileri.....	18
Şekil 3.2. M.Ö.480-450 Erken Klasik Dönem Yunan Giysileri.....	22
Şekil 3.3. M.Ö.440-400 Klasik Dönem Yunan Giysileri.....	24
Şekil 3.4. M.Ö.300-150 Helenistik Dönem Yunan Giysileri.....	26

Şekil 3.5. Eski Yunan Uygarlığı Dor Chitonu.....	29
Şekil 3.6. Eski Yunan Uygarlığı İyon Chitonu.....	30
Şekil 3.7. Eski Yunan Uygarlığına ait İyon Chitonu.....	30
Şekil 3.8. Eski Yunan Uygarlığında giyilen Peplos giysisinin nasıl giyildiğini gösteren resim.....	31
Şekil 3.9. Eski Yunan Uygarlığında giyilen Peplos giysisi, fibula, klips.....	31
Şekil 3.10. Eski Yunan Uygarlığında giyilen Peplos giysisi.....	32
Şekil 3.11. Eski Yunan Uygarlığında giyilen Himasyon giysisi.....	33
Şekil 3.12. Eski Yunanda giyilen Himasyon giysisi.....	33
Şekil 3.13. Eski Yunan Uygarlığında kadınların kullandığı saç modeli ve süslemeleri.....	34
Şekil 3.14. Yunan Uygarlığında kadınların kullandığı başlık, şapka, saç bandı, taç ve saç modelleri.....	35
Şekil 3.15. Yunan Uygarlığında erkeklerin kullandığı çeşitli savaş miğferleri, kasklar.....	36
Şekil 3.16. bir ç,ft küpe M.Ö. 7. - 6. y.y. New York, Metropolitan Museum.....	37
Şekil .3.17. Bir küpe M.Ö. 500, New York, Metropolitan Museum.....	38
Şekil 3.18. Melos'dan elektron gül, 7. y.y. Atina Milli müze.....	39
Şekil .3.19. Delphi'den altın çiçekler M.Ö. 6. y.y. Delphi müzesi.....	39
Şekil 3.20. Vix'den altın taç M.Ö. 500. Chatillon, Musee Archeologique.....	40
Şekil 3.21. Altın küpe, M.Ö. 350-325. Boston.....	40
Şekil 3.22. Bir çift Altın küpe, M.Ö. 350-325. New York, Metropolitan Museum.....	41

Şekil 3.23. Yunan Uygarlığının Giydiği Ayakkabı ve Sandaletler.....	42
Şekil 4.1. Eski Yunan Uygarlığında zengin kadınların giysi modeli.....	46
Şekil 4.2. Yunan Uygarlığı giyim kültüründen günümüz giysi tasarımı.....	46
Şekil 4.3. Eski Yunan Uygarlığında zengin ve soylu kadınların giydiği giysi.....	47
Şekil 4.4. Eski Yunan’da zengin ve soylu kadınların giysi modelinin günümüz giysi tasarımı.....	47
Şekil 4.5. Yunan Uygarlığı Klasik dönem giysisi.....	48
Şekil 4.6. Yunan Uygarlığı klasik dönemden günümüze yansıyan elbise.....	48
Şekil 4.7. Yunan Uygarlığı İyon Chiton’u.....	49
Şekil 4.8. Yunan Uygarlığı İyon Chiton’u giysisinin günümüze yansması.....	49
Şekil 4.9. M.Ö.440-400’lerde klasik dönemde giyilen elbise.....	50
Şekil 4.10. M.Ö.440-400’lerde Klasik dönem de giyilen elbisenin günümüze yansması.....	50
Şekil 4.11. Yunan Uygarlığı klasik dönem giysisinin günümüze yansması.....	51
Şekil 4.12. Eski Yunan klasik döneminden günümüze yansıyan bir tasarım.....	51
Şekil 4.13. Eski yunan tarzı drapeli elbise.....	52
Şekil 4.14. Günümüze yansıyan Helenistik dönem saç şekilleri ve süslemeler.....	53

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı

Eski Yunan Uygarlığında kullanılan Giyim ürünleri ve o dönemin Modasının nasıl geliştiği, giyimde, aksesuarlarda ve moda da nelere önem verdikleri, giyimde neler kullandıklarının tespiti ve Yunan Uygarlığının giyimi ve modasının günümüz giyim ve modasına yansımalarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.1. Çalışmanın Kapsamı

Tarihsel süreç boyunca Eski Yunan giyim kültürü ve modasının günümüz giyim, moda kültürü ile karşılaştırılarak değerlendirilmesinin yapılması ve günümüz giysi moda tasarımına yansımalarının araştırılması, bu çalışmanın kapsamını oluşturacaktır.

1.2. Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışmada, konuyla ilgili ansiklopedik kaynaklara, Akademisyenlerin, modacıların giyim, moda tarihi, sanat tarihi ile ilgili kitap bazındaki çalışmalarına ve ilgili tez çalışmalarından bilgi toplanarak elde edilen verilerin günümüz giysi tasarımıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi yapılacaktır.

2. BÖLÜM

ESKİ YUNAN UYGARLIĞI

2.1. Yunan Uygarlığı Öncesi Ege Uygarlıkları

Yunanlılardan yüzyıllar önce Ege bölgesine, Adalara ve Yunanistan diye adlandırılan topraklara zengin bir kültürün temsilcisi olan farklı halklar yerleşmişler. (Şekil 2.1.) Yunanistan'da Yunan Uygarlığı öncesinde yaşamış olan Uygarlıkların varlığı Özenli arkeolojik çalışmalar sonucu bulunmuştur. Bu Uygarlıklar Girit (Minos) ve Miken (Aka) Uygarlıklarıdır.

Kaynak: <http://mapas.owje.com/img/Incendio-forestal-griego-de-SeaWiFS-4302.jpg>
(b.t.)

Şekil 2.1. Ege denizi çevresi.

2.1.1. Girit (Minos) Uygarlığı, M.Ö. 3000-1100

Bir ada Uygarlığı olan Girit Uygarlığı Yunanistan'ın güneyinde yer alan ve bugün oraya adını verdiği Girit adasında biçimlenmiştir. Coğrafi konumu olarak

Yunanistan'ın güneyinde Ege, Akdenizi birbirinden ayırırken Yunanistan'ı ve Batı Anadolu'yu, jeopolitik önemi ile Kıbrıs'ı, Mısır ve Yakınoğu'ya bağlar.

Girit Uygarlığı Kültürel ve Siyasi olarak M.Ö.3000-1100 yıllarında adada ve yakın çevresinde varlık göstermiştir. Uygarlığın bir ada toplumu olması denizciliği ve ticareti geliştirmelerinde rol oynamıştır. Ticarete önemli gelişmeler göstermiş ve alanını adanın dışına taşımış olan Girit Uygarlığı, Batı Anadolu, Fenike, Mısır, Sicilya, İtalya, Rodos, Kıbrıs gibi bir çok toplumla ticaret yapmıştır. Ayrıca Ada'da yapılan üretim içerisinde tarımcılığın önemi büyüktür.

Uygarlığın Toplumsal yapısının şekli diğer toplumlara göre farklılık göstermekteydi ve diğer toplumlarda oldu gibi merkezietçi bir yapıda değillerdi.

“Özellikle Orta Minos Çağından itibaren rahip-kralın başta olduğu zengin ve soylular, tüccar ve zanaatkarlar, işçi ve denizcilerden oluşun bir toplumsal yapılanma biçimlenmiştir (M. Üstünipek, 2012: 106; ř. Üstünipek, 2012: 106).”

Girit Uygarlığının Kullandığı yazı dili incelediğinde, Uygarlığın temelini oluşturan halkların Anadolu'dan göç ettikleri bilgisine varılmaktadır. Uygarlığın ilk zamanlarında Linear A yazısının kullanıldığı, sonlarında da Linear B yazı tipinin kullanıldığı görölmektedir. İnançlarında da Anadolu Uygarlıklarının inanç biçimleri benzerlik gösterir, Ana tanrıça, yılanlı tanrıça ve Boğa heykelleri, tapınakları önemlidir (şekil 2.2.). Dönemin sanatının oluşmasında da inanışlarındaki Ana Tanrıça ve Boğa heykelleri önemli yer tutar. (şekil 2.3.) Bunun yanında Ada Uygarlığı olmaları ile denizciliği geliştirmeleri, diğer kültürler ile yapılan ticaretler, toplumsal yapılanmalar Girit Uygarlığı sanatının Mimari ve şehircilik, Heykel, Resim ve Kabartma, Seramik olarak biçimlenmesinde rol oynamıştır.

“Adanın coğrafi konumunun doğal bir savunmayı beraberinde getirmesi ve beraberinde gelişen barış kültürü (M. Üstünipek, 2012: 106; ř. Üstünipek, 2012: 106).”

Kaynak: Keskinok, 2010: 46.

Şekil 2.2. Yılanlı Tanrıça, M.Ö.1700-1750, Girit Arkeoloji Müzesi.

Kaynak: Keskinok, 2010: 46.

Şekil 2.3. Boğa Başı, M.Ö.1550-1450, Girit Arkeoloji Müzesi.

Girit Uygarlığına ait M.Ö.1600-1500'lere dayanan bu bronz kız Heykeli Uygarlığın heykel sanatında ulaştı seviyeyi görmektedir (Şekil 2.4.). Uygarlığın Resim Sanatındaki gelişmelerini de Girit'te yer alan Knossus Sarayındaki taht odasının duvarlarına yapılmış olan resimlerden anlamak mümkündür (Şekil 2.5.).

Kaynak: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ad/Minoan_girl%2C_c._1600-1500_BCE%2C_bronze%2C_Crete%2C_Cleveland_Museum_of_Art.jpg (b.t.)

Şekil 2.4. Girit (Minos) kız Bronz Heykel, M.Ö.1600-1500 Cleveland Sanat Müzesi.

Kaynak: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ed/Throne_Hall_Knossos.jpg (b.t.).

Şekil 2.5. Girit, Knossus Sarayı Taht Salonu.

Girit Uygarlığı giyim kültürünün önemli izlerine Yılanlı Tanrıça Heykelciğinde rastlamaktayız (Şekil 2.6.). O dönemdeki giyimin en iyi şeklini, tasarımını ve süslemelerini yapmış oldukları Tanrı ve Tanrıça Heykel ve Heykelciklerde kullandıkları görülmektedir (Şekil 2.7.). Yılanlı Tanrıça Heykelciği üzerindeki giysinin, günümüz giysi modasına olan yansımasını gösteren iyi bir örnektir.

Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kleine_Schlangengöttin_01.jpg (b.t.)

Şekil 2.6. Yılanlı Tanrıça, Arkeoloji müzesi Yunanistan.

Kaynak: Seeling, 2014: 160.

Şekil 2.7. Yılanlı Tanrıça Heykelciği üzerindeki giysinin günümüze yansımaları.

2.1.2. Miken (Aka) Uygarlığı, M.Ö. 1600-1150

Miken (Aka) Uygarlığı günümüzdeki Yunanistan topraklarında varlık göstermiş Yunanistan yarım adasına Kültürel olarak önemli eserler bırakmıştır.

Ege ve Anadolu halklarının M.Ö.2000’li yıllarda farklı nedenlerden dolayı yaptıkları göç hareketleri ile orta Avrupa’dan güneye inen akaların Yunanistan’ı istila etmesi ve burada kurulan kent devletlerinin M.Ö.1600’lerde güçlenmeye başlamasıyla Yunanistan ankarasında yeni bir kültür varlık göstermiştir.

“M.Ö. 12-9. Yüzyıllarda tuna bölgesinden gelen dor kavimleri miken uygarlığına son vermişlerdir. Akalar dor istilasından önce batı anadolu’ya yerleşerek buranın gelişmesini sağlamışlardır (M. Üstünipek, 2012: 113; Ş. Üstünipek, 2012: 113).”

Akalar krallık sistemi ile yönetilen feodal yapıya sahip şehir devletleri kurmuşlardır. Bu bağlamda şehirler arası güce dayalı yönetim şekli olduğundan güçlenen bir kent devleti diğerlerini hakimiyeti altına alabilmekteydi.

“Mykenai şehirde bulunan yazılı tabletlerde, Akaların konuştuğu dilin eski Yunanca olduğu ve daha sonra Girit kültürünün etkisiyle başka bir alfabe kullandıkları görülmüştür (M. Üstünipek, 2012: 113; Ş. Üstünipek, 2012: 113).”

Miken (Aka) sanatı Girit (Minos) Uygarlığının izlerini taşımaktadır. Bu iki uygarlık ticari ilişkileri ve coğrafi yakınlıkları nedeni ile birbirlerinden sanatsal anlamda oldukça etkilenmişlerdir. Miken (Aka) Uygarlığı o dönemde Mimari, Şehircilik, Resim, Kabartma, Seramik gibi sanatları icra etmişlerdir. Miken Uygarlığının maden sanatında yaptıkları gelişimin örneği ise mezarlardaki kazılarda bulunan altın masklardır.

Aşağıdaki resim de Miken Uygarlığının mimariye ve resme ne kadar önem verdiklerini, kullandıkları renkleri ve duvar motiflerini aynı zamanda varmış oldukları uygarlık seviyesini görmek mümkündür (Şekil 2.8.).

Kaynak: Keskinok, 2010: 48.

Şekil 2.8. Tylos’da megaron tarzındaki sarayın canlandırması, M.Ö.1300-1200, Tylos Arkeoloji Müzesi.

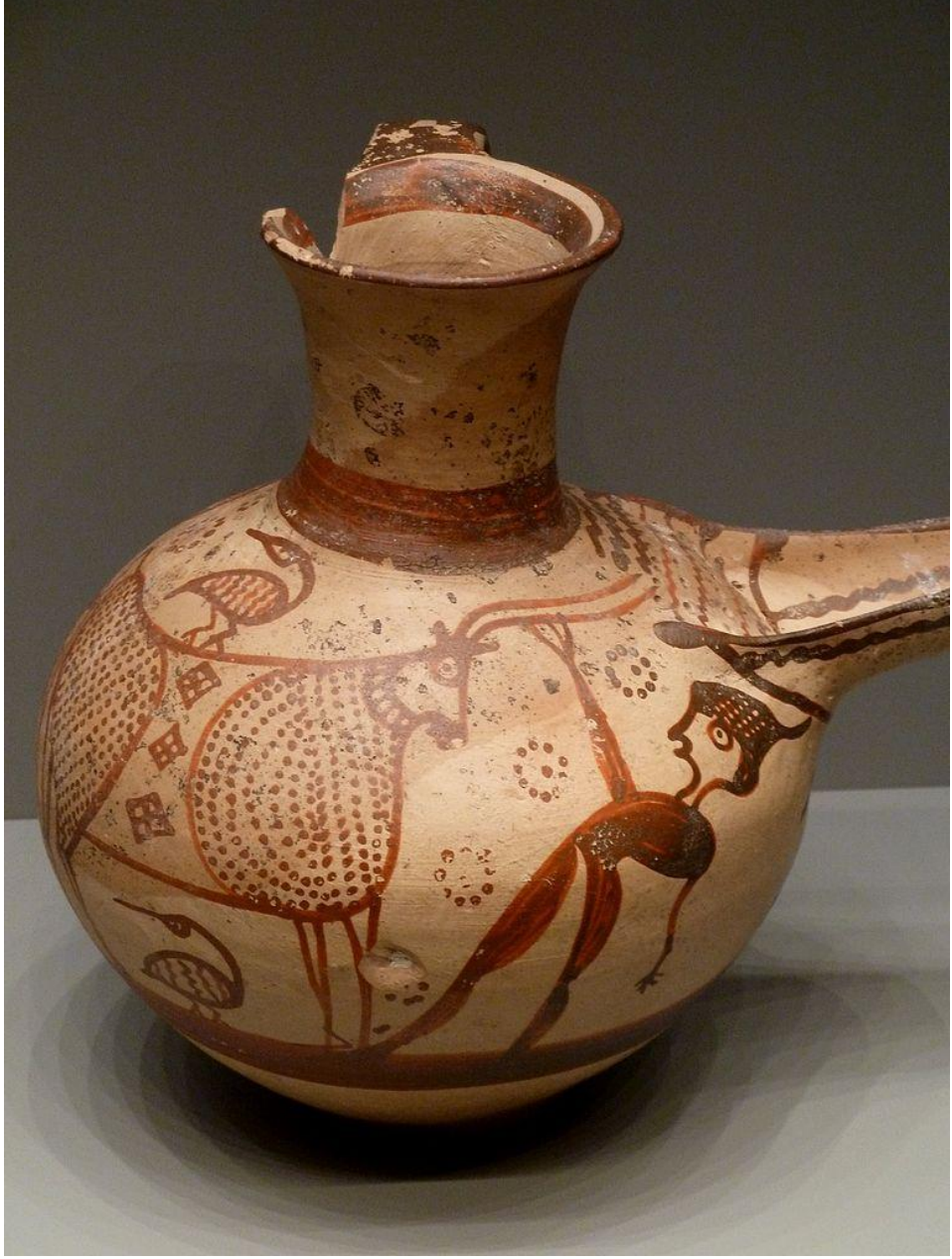
Altın maskelerin mezarlıklardaki kazılarda bulunmuş olması, ölülerini değerli eşyalarının yanında onlara ait yapılan bir maske ile gömdüklerini ortaya koymaktadır. Bu Altın maskeler Akaların maden sanatında ne kadar ilerlemiş olduklarını açıkça ortaya koyarken, maske üzerinde kabartma şeklinde belirtilmiş olan insan yüzünün şekli ve ifadesi de ölen kişiye ait olma olasılığını düşündürmektedir (Şekil 2.9.).

Kaynak: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/34/Mycenae4.JPG>
(b.t.)

Şekil 2.9. Altın Erkek Maskesi, M.Ö.1600-1500 Ulusal Arkeoloji Müzesi, Atina.

Miken Uygarlığında Sürahi, çanak, çömlek, vazo ressamcılığı ilerlemeler kaydetmiş ve bulunan resimli eşyalar, Uygarlığın gelişmişlik düzeyini ve sanatta ulaşılmış olduğu seviyeyi göstermektedir (Şekil 2.10.).

Kaynak: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Getty_Villa__Collection_\(5304799943\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Getty_Villa__Collection_(5304799943).jpg) (b.t.)

Şekil 2.10. Adam ve boğa motifli sürahi M.Ö.1250-1225 Miken (Aka)

2.2. Eski Yunan Uygarlığı, M.Ö. 1150-30

Eski Yunan Uygarlığı bugünkü Yunanistan anakarasında biçimlenmiş ve zaman içerisinde adalar, batı Anadolu ve ege denizi çevresinde uzun yıllar kültürel, siyasi, ticari, ekonomik alanda varlık göstermiştir.

Eski Yunan Uygarlığını oluşturan dor kavimleri tuna nehri çevresinden 12. ve 9. yüzyıllar arasında Yunanistan'a göç ederek burayı istila ederek, Miken (Aka) uygarlığına son verirler. 12. ve 8. Yüzyıllar arasını kapsayan dönem Geometrik Çağ olarak adlandırılır. Bu dönemden günümüze çok az eser ulaşmıştır. Polis diye adlandırdıkları Yunan şehir devletleri kurulmaya başlamış, demokrasi adına ilk temeller atılmıştır. Bu çağ da Ege ve Akdeniz'i kapsayan geniş bir alanda ticaret yapmış olan Yunan Uygarlığı Mısır ve doğu kültürlerinden etkilenmiş ve M.Ö.8.Yüzyıl da Fenikelilerden yazıyı ve kullandıkları bazı harfleri kendi dillerine uygun şekilde biçimlendirerek almış ve kendi alfabelerini oluşturmuşlardır. Arkaik çağ gelindiğinde ticarete önemli ilerlemeler kaydedilmiş ve para kullanılmaya başlanmıştır. Klasik ve Helenistik çağ, Yunan kent devletlerinin kendi aralarında ve pers imparatorluğu ile yaşanan çekişmelere ve savaşlara sahne olmuştur. Yunan uygarlığındaki kentlerin yönetimi her yıl seçimle gelen yöneticiler birliğine aitti. Her özgür ve siyasi hakka sahip birey oy kullanabiliyor kent devletlerinin yönetimleri ile ilgilenebiliyordu.

Yunan Uygarlığının dini çok tanrılıdır. Yunan tanrıları insan görünümlü ve ölümsüz olarak kabul edilir. Tanrıların başı gök tanrısı olan Zeus'tur. Tanrıların Olympos dağında yaşadıklarına inanan Yunanlılarda mitolojideki kahramanların ve yarı tanrıların da önemli yeri vardır (Şekil 2.11.).

Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zeus_Hermitage_St._Petersburg_20021009.jpg (b.t.)

Şekil 2.11. Zeus Heykeli.

2.2.1. Eski Yunan Uygarlığı' nda Kültür ve Sanat

Eski Yunan Uygarlığında Yunanistan, Anadolu kıyıları, Ege adaları, Güney İtalya ve Batı Sicilya'yı içine alan Yunan topraklarında aynı türde özellikler gösteren özdeş bir kültür gelişmiştir. Geometrik, Arkaik, Klasik, Helenistik gibi farklılıklar gösteren dönemlerden geçildiği halde Yunan kültürünün ana varlığı değişmeden kalmayı başarmıştır. Yunan sanatına bazı dönemlerde Miken ve Mısır'ın,

Mezopotamya'nın ve Doğunun zengin kültürlerinden yansımalar olmuşsa da, Yunanlılar bunları bağımsızca değerlendirmiş ve yeni buluşlar olarak çözümlenmiş, geliştirmiştir.

“Bugüne dek ölçü ve esin kaynağı olarak yararlandığımız bu kültüre biz yakından bağlıyız. Ve gene bu nedenle kültür yönünden eski Yunanlıların öncülerimiz olduğu bir gerçektir (Richter, 1984: 10).”

2.2.1.1. Dönemin Kültür ve Sanatını Biçimlendiren Unsurlar

Yunan şehir devletlerinde demokrasinin gelişmesi, Ege ve Akdeniz adaları, Batı Anadolu, Mısır, Mezopotamya ve doğu ile yapılan ticaretler, Pers İmparatorluğu ve diğer devletler ile yapılan savaşlar, çok tanrılı inançlar ve bunların yanında, akıl ve gözlem yolu ile doğayı, yaşamı inceleyen Aristoteles, Sokrates, Platon gibi filozofların geliştirdiği Yunan Felsefesi doğrultusunda ideal güzele ulaşma çabası ve benzeri gelişmeler dönemin kültür ve sanatının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır.

2.2.2.2. Dönemin Sanatı

Eski Yunan Uygarlığı sanatını oluşturan bölümler, mimari ve şehircilik, heykel, resim ve kabartmalar, seramik (çömlekçilik) tir.

Yunan Şehir düzeni Hippodemos plan düzeni üzerine kurulmuştur. Mimar Hippodemos bu planı ilk uygulayan kişi olması nedeni ile şehir düzeni onun adıyla Hippodemos plan diye anılır. Söz konusu plan ızgara biçiminde ve birbirini dik kesen yollardan ve bu yolların arasında kalan yerleşim yerlerinden oluşmaktadır. Bu Şehirlerde iki merkez noktası bulunur biri şehir dışında yüksekte kutsal yapıların olduğu yer, diğeri şehrin merkezinde limana yakın kamusal alandır. Sivil mimari daha çok şehrin içinde yer alır. Bunlar toplumsal yaşam ve şehir yönetimine ait yapılardır. Sivil mimariye örnek çeşitli şenliklerin yapıldığı oyunların oynandığı tiyatrolar, kütüphaneler gösterilebilir (Şekil 2.12.). Dini mimaride ise tapınakların önemi büyüktür. (Şekil 2.13.).

Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ephesus_Celsus_Library_Façade.jpg (b.t.)

Şekil 2.12. Celsus kütüphanesi Efes, Selçuk.

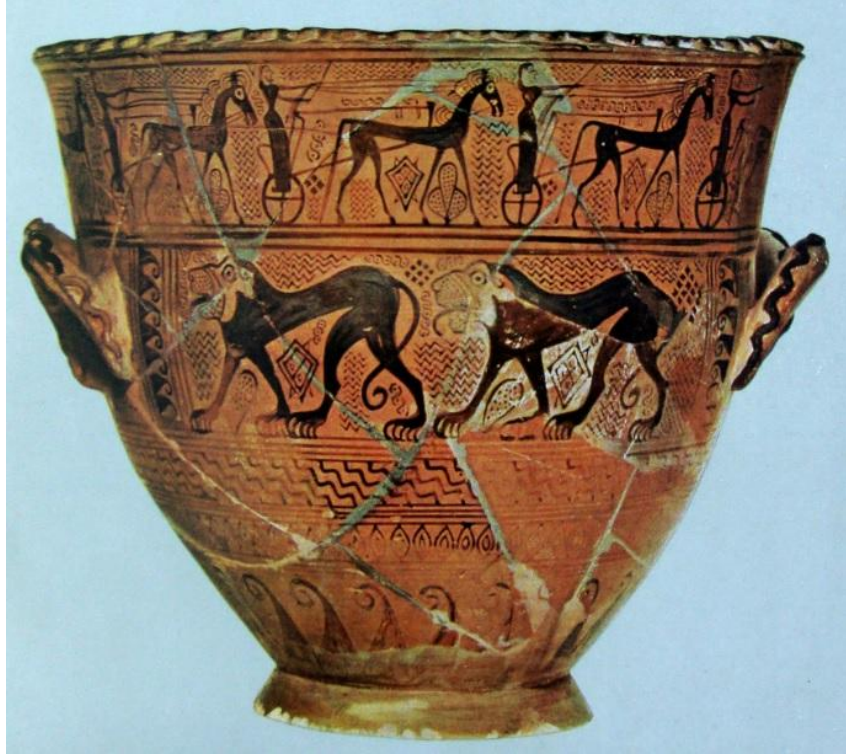

Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Attica_06-13_Athens_25_Olympian_Zeus_Temple.jpg (b.t.)

Şekil 2.13. Zeus tapınağı, Atina.

Yunan Heykeltçiliği Arkaik dönemde Mısır dan etkilenmiş daha sonraları Yunan felsefesinin doğayı anlama çabası ve doğadaki ideal güzeli bulma çabası ile gelişmiştir. Klasik döneme gelindiğinde ise Yunan heykeltçiliğinin doğadaki ideal güzele ulaşmış olduğunu görmekteyiz. Heykeller ilk zamanlarda dini amaçlı yapılıyordu. Bu heykeller mezarlarda, tapınaklarda bazen de adak için yapılırdı. İlerleyen zamanlarda iki devletin barışını simgeleyen anıt, yapılan anlaşmanın yazılı olduğu dikli bir taş, yarışmalarda başarılı olanların heykelinin yapılması gibi çeşitli alanlara yayıldı.

Yunan resim sanatına, günümüze kadar koruna gelmiş seramik, vazo üzerine yapılmış resimlerde rastlıyoruz. (Şekil 2.14.) Yunan resimciliği ilk olarak geometrik dönemde başlar bu dönemde açık renk zemin üzerine koyu renkli geometrik şekiller yapılmıştır. İlerleyen zamanlarda doğu ile yapılan ticaret sonucu doğu etkisine giren Yunan resmi M.Ö.8.-6.yy'da oryantalist döneme geçiş yapar. Bu dönemde aslan, ejder, panter ve bitki resimleri dikkat çekicidir (Şekil 2.15.). Bu dönem, resim sanatında ikinci dönem olarak adlandırılır. Resim sanatının üçüncü dönemi ise, kırmızı zemin üzerine siyahla işlenen ayrıntıların kullanıldığı mitolojik konuların yoğun işlendiği dönemdir. Dördüncü dönem ise, üçüncü dönemin tam tersidir; siyah zemin üzerine kırmızı ile nesne ve figürlerin işlendiği görülür. Siyah çizgili ayrıntılar fırça ile verilmiştir. Resim sanatının son döneminde ise, beyaz ve altın yıldız renkleri kullanılarak nesnelere, figürlere beyaz üzerine çizgisel işlenmiştir. Bu vazoların ölümlere adak olarak sunulduğu bilinir. Resim Sanatında duvar resimciliği de yapılmıştır. Vazo ressamlığı Helenistik dönemde önemini kaybetmiş, gerilemiştir. Kabartma sanatına taş veya mermerden oyma mezarlarda, anıtlarda, mimari yüzeylerde rastlamaktayız.

Kaynak: Robertson, 1959: 41. La Peinture Grecque. Geneve.

Şekil 2.14. Atina'da bulunan Vazo, M.Ö.8.-7.y.y. ait. Devlet Koleksiyonları ve Antikalar müzesinde, Münih.

Kaynak: Robertson, 1959: 78. La Peinture Grecque. Geneve.

Şekil 2.15. M.Ö.6.y.y. Aslan figürü, Korint Müzesi.

3. BÖLÜM

TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE ESKİ YUNAN UYGARLIĞI GİYİM KÜLTÜRÜ

3.1. Dönemler

Eski Yunan Uygarlığı giyim kültürü Arkaik dönem, Klasik dönem, Helenistik dönem olmak üzere üç ayrı dönemde incelenir.

Bu bölümde, Yunan Uygarlığının giyim kültüründeki tarihsel süreci ve bu süreç içerisinde uygarlığın giyimdeki gelişimi, hangi kumaşları kullandıkları, renkleri, giyim tarzını ve şeklini ifade eden görselleri ve görsellerin devamında gelen açıklamaları ile belirtilmektedir.

3.1.1. Arkaik Dönem

Eski Yunan Uygarlığının giyim kültürüne ilk olarak arkaik dönemde M.Ö.600-480 yıllarını kapsayan zaman diliminde rastlamaktayız. Bu dönemde ilk olarak kadın, genç adam, hanımefendi, gezgin, hatip'lere özgü görev ve kimlik belirleyici tarzda giysiler kullanılmıştır. Kadınlarda boncuklu saç ve baş bandı kullanılırken, saçlar buklelerle düzenlenmiş, erkeklerde kısa ve uzun lüle lüle kıvrılmış saç modelleri kullanılmıştır. Dönemim önemli giysisi olan chiton dor ve iyon chitonu olarak iki farklı model de ve iki farklı kumaş yapısında giyilmiştir. Dor chitonu yünden, iyon chitonu da ketenden dokunmuştur. Giysilerde kullanılan başlıca renkler beyaz, sarı, kırmızı, mavi, turuncu, kahverengi'dir. Ayakkabılar sandalet tarzında veya bot şeklinde deriden üretilmiştir. Arkaik dönemin takılarında ise gümüş altın ve elektron kullanılmış, giyime olduğu kadar süslenmeye de önem veren Eski Yunan Uygarlığı takılarda altın, gümüş ve elektronu akla gelebilecek her şekilde üretmişlerdir.

3.1.1.1. Arkaik Dönem Yunan Giysileri, M.Ö. 600-480

M.Ö.600-480 yıllarını kapsayan dönemde kullanılan giysiler.

Kaynak: Peacock, 2003: 13.

Şekil 3.1. M.Ö.600-480 Arkaik dönem Yunan giysileri.

M.Ö.600-480 yıllarını kapsayan dönemde kullanılan kadın giysileri (Şekil 3.1.)’de., 1 - 5 - 6 - 7 - 8 - sıra numaraları ile incelenmiştir.

1. sıra numaralı M.Ö.600-480’lerde kadın giyim kuşamında: Saçlar geniş boncuklu kafa bandıyla sıkı buklelerle düzenlenmiştir. Üzerinde, iğneler ile omuzlardan tutturulmuş üst giysisi ve bel üzerinden kat verilerek bir tarafı açık bırakılan elbise modelini görmekteyiz. 5. sıra numaralı M.Ö.500’lerde kadın giysisinde: Üzerindeki turuncu elbise önünden ve çevresinden geçen kırmızı şeritle süslenerek, göğüs altında kullanılan kayışla model verilmiştir. Sol omuz üzerinde sabitlenmiş ve vücudun etrafını saran bol dökümlü kırmızı şeritli beyaz şalla elbiseye şık bir görünüm kazandırılmıştır. Ayakkabı olarak düz deri sandaletler tercih edilmiştir. 6. sıra numaralı kadın giysisinde: Bel seviyesinden katlanarak kendi üzerine bükülen kıvrımlı beyaz tuniğin giyildiğini görmekteyiz. Tunüğün, göbek ve kalça kısmında sarı, turuncu, mavi yatay çizgili renklerle ve saçaklı kenarının belden kuşakla sıkıca bağlanmasıyla oluşturulan elbise modeli dikkat çeker. 7. sıra numaralı kadın kılık kıyafetinde: Başın üzerine, saçları sıkıca saracak şekilde geçirilmiş geniş bir baş bandı, iki yana örülmüş saçlar ve boynunda boncuk kolye görmekteyiz. Üzerinde koyu mavi, kırmızı şerit ve şekiller olan tunik vardır. Ayağında ise, deri ayakkabıların giyilmiş olduğunu görülmektedir. 8. sıra numaralı kadın kıyafeti: Kırmızı üzerine lacivert ve koyu geometrik desenli tunikten oluşmaktadır.

Erken klasik dönemde (Şekil 3.2.)’de yer alan 3. sıra numaralı M.Ö.470-450’lerde kadın giyiminde: Üst tarafı omuzlardan dirseklere kadar belli açıklık aralıklarla tutturulmuştur. Alt tarafı ise ayak bileklerine kadar uzanan ve diz altında kırmızı, mavi renkli desenlerle süslenmiş beyaz chiton elbisesini görmekteyiz. Bele ise, kırmızı, mavi desenli kuşak bağlanmıştır.

Klasik dönemde ise (Şekil 3. 3.)’te yer alan 3. sıra numaralı M.Ö.440’larda kadın giyim kuşamında: Saçlar, kıvrıkcık lülelerle toplanarak düzenlenmiştir. Üzerinde, göğüs altından kat kat inen, göğüs ve omuzların etrafından dolanarak, boynun arkasında kurdeleyle bağlanan, kıvrımlı pilileriyle sade beyaz chiton giysisi görülmektedir.

Helenistik döneme gelindiğinde (Şekil 3. 4.)’te yer alan 4. ve 7. Sıra numaralı M.Ö.200’lerde kadın kılık kıyafetinde: Başında bir taç ve tacın arkasına takılmış uzun duvak veya peçe görülmektedir. Üzerinde omuzlardan iğne ile tutturularak

boyun etrafı ve kollar açık kalacak şekilde model verilerek giyilen beyaz chiton giysisinin giyilmiş olduğunu görmekteyiz. Giysinin kenarları kırmızı şerit ile süslenmiş ve göğüs altından geniş renkli kemer ile bağlanarak şık bir görünüm verilmiştir. 7. sıra numaralı M.Ö.190'larda kadın giysisinde: Başında altın taç ile tutturularak süslenmiş saçlar görülmektedir. Üzerinde, omuzlardan iğne ile sabitlenmiş ve dar şeritli askılar ile çapraz şekilde bağlanarak tutturulmuş beyaz chiton giysisini görmekteyiz. Belden, kat üzerinde kemer kullanılmıştır.

2. sıra numaralı M.Ö.600'lerde genç bir adamın giyim kuşamında: Dalgalı saçları saç bandı ile tutturmuştur. Üzerinde kısa T-şekilli tunik bulunan, geniş deri kemeri ve ayağında diz boyu yumuşak deri botların giyilmiş olduğunu görmekteyiz (Şekil 3. 1.).

3. sıra numaralı M.Ö.600-480'lerde hanımefendilerin giyim kuşamında: Kıvrılmış saçların etrafı taç bandı ile sarılmıştır. Kulağında damla küpeleri vardır. Üst tarafı omuzlardan dirseklere kadar belli açıklık aralıklarla tutturulmuştur. Göğüs altında bol dökümlü kıvrımlar bulunur. Alt tarafı yanlardan ayak bileklerine kadar uzanan açıklıklar ile chiton giysisini görmekteyiz (Şekil 3. 1.).

Arkaik dönemin sonlarına gelindiğinde, erken klasik dönem başlarında (Şekil 3. 2.)'de yer alan 2. sıra numaralı M.Ö.480'lerde hanımefendilerin giyim kuşamında: Saçlar toplanmış ve başörtüsü gibi bir bant ile bağlanmıştır. Boynunda küçük kabuklardan yapılmış bir kolye vardır. Üzerinde, kalça üstünden kat verilmiş ve ön ortada boyundan ayak bileğine kadar inen desenli modeliyle chiton giysisinin giyilmiş olduğunu görmekteyiz. 5. sıra numaralı M.Ö.460'larda hanımefendiler: Başında, küçük renkli cam parçalarıyla süslenmiş ve ince parlak nakışlı taç bulunmaktadır. Taç'tan başlayarak kalça uzunluğuna kadar inen peçe ve kulağında küpeler vardır. Üzerinde, omuzlardan iğne ile tutturulmuş ve ayak bileklerine kadar uzanan ve belden bağlanarak giyilen beyaz pamuklu chiton giysisini görmekteyiz. Üst bölümü kalça altına sarkan ve uçları mavi kırmızı çizgili şeritlerle süslenmiştir.

Klasik döneme gelindiğinde (Şekil 3. 3.)'te yer alan 1. sıra numaralı M.Ö.440'larda hanımefendilerin giyim kuşamında: Başında, çeşitli renklerle işlenmiş ve boncuklarla süslenmiş şapka ve kulağında altın tel küpeler vardır. Üst tarafı özenle düzenlenmiş, omuzlardan dirseklere kadar belli aralıklarda boşluk bırakılarak tutturulmuştur. Sol omuzdan başlayarak sağ koltuk altından arkaya dolanan renkli

şeridiyle ince süs kuşak bulunur. Alt taraf ise ayak bileklerine kadar uzanan ve uçlarda kırmızı renkte şeritli kenar süsleri ile şık bir görünüm kazandırılmış chiton'un giyilmiş olduğunu görmekteyiz.

Helenistik döneme gelindiğinde ise (Şekil 3. 4.)'te yer alan 3. sıra numaralı M.Ö.300'lerde hanımefendiler ise: Başında yuvarlak disk şeklindeki samandan yapılmış güneş şapkası, üzerine, vücudu tamamen kapatan renkli şeritli uzun giysi giyilmiştir. Başından başlayarak yüzü açık kalacak şekilde etrafına sıkıca sarılmış kenarları renkli şeritli şalı ve elinde yelpaze olarak kullandığı yaprağı vardır.

4. sıra numaralı M.Ö.500'lerde gezgin, seyahat eden kimselerin giyim kuşamında: Başında geniş kenarlı şapka, üstünde dar kenarlıklı kısa dairesel kesilmiş pelerin vardır. Üzerinde kırmızı şeritli beyaz pelerin, sağ tarafı açık sol tarafı pelerin ile kapanmış giysi görülmektedir. Ayağında yumuşak deri ayakkabılar ve dizlere kadar dolanan bağcıkları ile gezgin ve seyahat edenlerin giydiği kıyafeti görmekteyiz (Şekil 3. 1.).

Helenistik döneme gelindiğinde (Şekil. 3. 4.)'te yer alan 8. sıra numaralı M.Ö.150'lerde kadın gezginlerin, yolcuların giysisinde: Başına sıkıca bağlanmış kenarları şeritli başörtüsü vardır. Üzerinde ayak bileğine kadar inen koyu kırmızı tunik ve vücudu saran büyük şalıyla giyilen gezgin, yolcu kıyafetini görmekteyiz.

9. sıra numaralı M.Ö.500'lerde hatiplerin giyim kuşamında: Saç ve sakalı uzundur. Üzerinde, sol omuz üstünden geçerek vücudu saran, sağ omuzu ve göğüsü açık bırakacak şekilde giyilen bol dökümlü elbiseler ve deri sandaletler giymişlerdir (Şekil 3. 1.).

3.1.2. Klasik Dönem

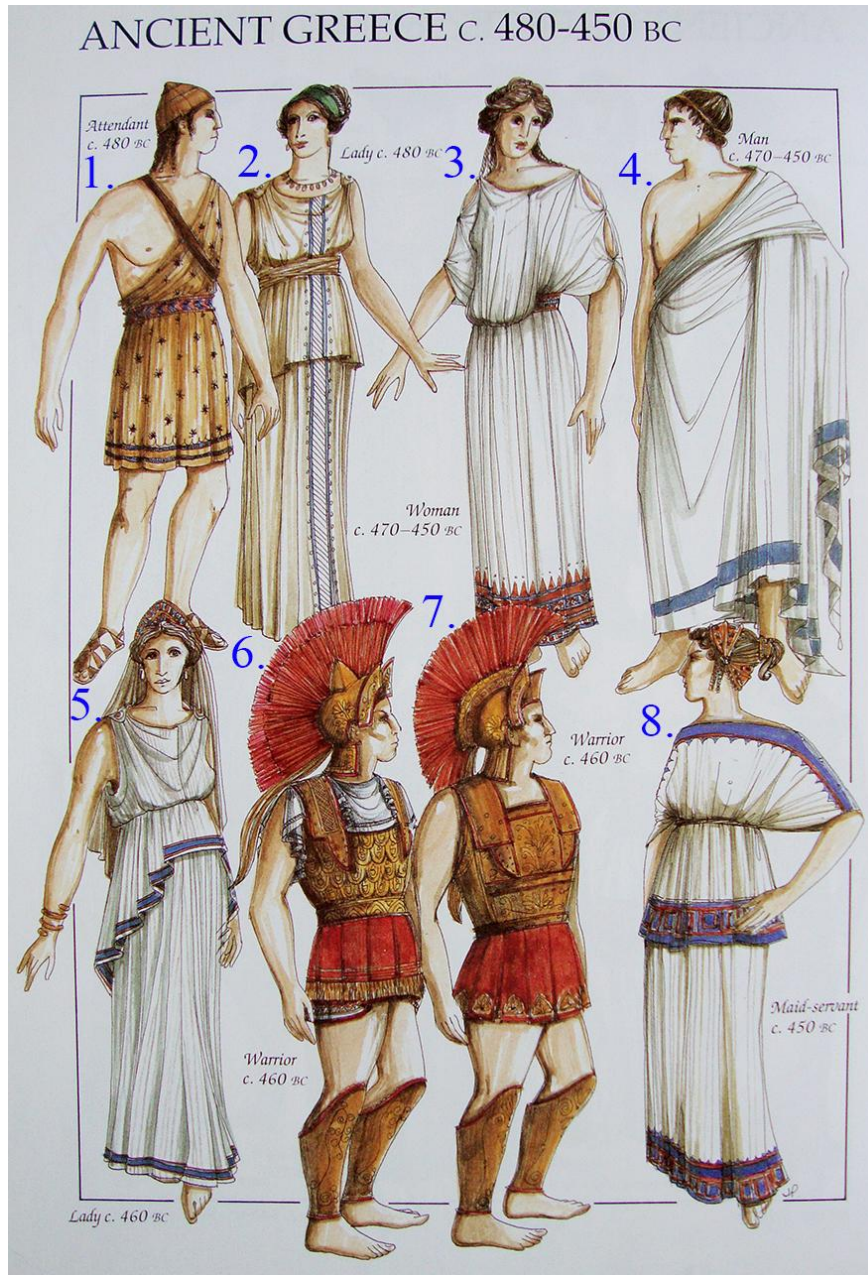
Klasik dönem giyim kültürünü, erken klasik dönem yunan giysileri ve klasik dönem yunan giysileri olmak üzere iki başlık altında incelemek mümkündür.

Erken klasik dönemde giyim kültürünün ayrıntılara ulaştığını ve görevli, savaşçı, hizmetçi gibi kimlik belirleyici tarzlarda giysiler kullanıldığı görülür. Bu dönemde küpelerde ve başlıklarda baş bantlarında metaller üzerine yapıştırılan renkli cam süslemeler kullanılmıştır. Savaş giysilerinde önemli bölgeler ayrıntılı metal zırhlar ile kapatılmış ve keten den yapılan giysilerin bazıları pamuktan yapılmıştır.

Klasik dönem giysilerinde daha fazla detay ve rahibe, başhemşire, bekçi, dansçı gibi kişinin görev ve kimliğini belirten yeni tasarımların yer aldığı giysiler kullanılmıştır. Bu dönemde altın sarısı parlak işlemeli başlıklar ve altın sarısı taç ve küpelere yer verilmiştir. Savaş giysileri farklı şekil ve desenleri içeren yapıda üretilmiştir.

3.1.2.1. Erken Klasik Dönem Yunan Giysileri, M.Ö. 480-450

M.Ö.480-450 yıllarını kapsayan dönemde kullanılan giysiler.

Kaynak: Peacock, 2003: 14.

Şekil 3.2. M.Ö.480-450 Erken Klasik Dönem Yunan Giysileri.

1. sıra numaralı M.Ö.480'lerde görevli kılık kıyafetinde: Başında, kafatasını kaplayan sade bir takke-şapka, üzerinde, sol omuzdan inen, desenli, diz üstü ve uçları şeritli tunik bulunmaktadır. Geometrik tasarımlı bel kemeri ve ayağında deri sandaletlerin giyilmiş olduğunu görmekteyiz (Şekil 3. 2.).

4. sıra numaralı M.Ö.470-450'lerde adamların giyim kuşamında: Öne doğru taranmış kısa saç şekli ve başında başlık vardır. Üzerinde ise sol omuzdan sol kolu kapatarak inen, sağ omuzu ve sağ göğüsü açık bırakacak şekilde vücudu saran dökümlü ve mavi şeritli beyaz elbisenin giyilmiş olduğunu görmekteyiz (şekil 3. 2.).

Klasik döneme gelindiğinde (Şekil 3. 3.)'te yer alan 6. sıra numaralı M.Ö.400'lerde adamların giysisinde: Kısa saçlı ve başında sade başlık, üzerinde omuzlardan iğne ile tutturulmuş ayak bileğine kadar uzanan tunik elbise giyilmiştir. Üzerinde çiçekli yapraklı desenleri ile derin şerit süslemeli dökümlü şal vardır.

6. 7. sıra numaralı M.Ö.460'larda savaşçıların kılık kıyafetinde: Baş'ta boyun kalkanları ile maskelenmiş metal kask, kaskın üzerinde at kılından kırmızı boyalı tüyler yer alır. Savaşçıların üzerinde omuz ve göğüs korumalı metal plakalar bulunmaktadır. 6. sıra numaralı savaşçının içinde boynu ve omuzları saran kumaş yaka, kısa kırmızı renkli etekler, dizden ayak bileklerine kadar zırh korumalıkların olduğunu görülmektedir (şekil 3. 2.).

Klasik dönemde savaşçı (Şekil 3. 3.)'te yer alan 7. sıra numaralı M.Ö.440'larda savaşçı giysisinde: Başında boyuna kadar inen ve tepesinde çivi gibi sivri uç bulunan metal kask, kask öne doğru açılıp kapanabiliyor. Üzerinde omuzlardan iğne ile tutturulmuş beyaz kısa tunik ve altında parlak renkli geometrik şekillerle yapılmış keten etek olduğunu görmekteyiz.

8. sıra numaralı M.Ö.450'lerde hizmetçilerin kılık kıyafetinde: Toplanmış saçlar önden ve arkadan eşarp ile sabitlenmiştir. Orta üstte ise toplanan saçın tamamı dışarı bırakılmıştır. Üzerinde, boyundan dirseklere uzanan ve kalça etrafı ile ayak bileklerinin etrafı geniş desenli şeritlerle süslenmiş beyaz keten tunik görmekteyiz (şekil 3. 2.).

3.1.2.2. Klasik Dönem Yunan Giysileri, M.Ö. 440-400

M.Ö.440-400 yıllarını kapsayan dönemde kullanılan giysiler.

Kaynak: Peacock, 2003: 15.

Şekil 3.3. M.Ö.440-400 Klasik Dönem Yunan Giysileri.

2. sıra numaralı M.Ö.420'lerde rahibelerin giyim kuşamında: Saçlar yüz açık kalacak şekilde yukarıda toplanmıştır. Baş'ta altın sarısı renklerde çiçek desenli taç bulunmaktadır. Üzerinde beyaz ketenden kıvrımlı ve pilili chiton giysisini görmekteyiz. Özenle düzenlenmiş üst kısma ise omuzlardan dirseklere kadar uzanan ve belli açıklık aralıklarla tutturulmuş modeliyle şık bir görünüm kazandırılmıştır. (Şekil 3. 3.).

4. sıra numaralı M.Ö.420'lerde başhemşirelerin giyim kuşamında: Saçlar toplanmış, başında altın taç ve kulağında küpeler olduğunu görmekteyiz. Üzerinde, omuz üstünden iğne ile tutturulmuş üst taraf, bel'den aşağı ayak bileğine kadar inen uzun sade chiton giysisini görmekteyiz (Şekil 3. 3.).

Helenistik dönemde ise (Şekil 3. 4.)'te yer alan 5. sıra numaralı M.Ö.250'lerde başhemşirelerin giyim kuşamında: Başında toka ve saç bandı ile kulağında küpe ve boynunda kolye olduğu görülmektedir. Üzerinde uzun chiton ile etrafını saran parlak turuncu renkli şal ve ayağında deri terliklerin giyilmiş olduğunu görmekteyiz.

5. sıra numaralı M.Ö.400'lerde bekçilerin kılık kıyafetinde: Başında geniş kenarlı metal kaskı ve üzerinde boyun etrafı geniş parlak renkli ve ayrıntılı geometrik desenleriyle kırmızı keten tunik giysisini görmekteyiz. Elinde ucu metalden tahta bir mızrak bulunmaktadır (Şekil 3. 3.).

8. sıra numaralı M.Ö.400'lerde dansçıların giyim kuşamında: Uzun kıvrılmış saç şekli görülmektedir. Üzerinde, sol omuzda iğne ile sabitlenmiş sağ omuz ve sağ göğüsün açık bırakıldığı belden sarılarak tutturulan şeffaf, yarı saydam diz boyu pilili tunik giyilmiş olduğunu görmekteyiz (Şekil 3. 3.).

3.1.3. Helenistik Dönem

Eski Yunan Uygarlığında Helenistik dönem giyim kültüründe giysilerin model ve süslemelerinde değişiklikler yapılmış ve giysilerde, işçi, ev hizmetkari, arabacı, gibi kişilerin görev ve kimliğini belirleyen yeni giysilerin kullanıldığı karşımıza çıkmaktadır.

3.1.3.1. Hellenistik Dönemde Yunan Giyim Kültürü, M.Ö. 300-150

M.Ö.300-150 yıllarını kapsayan dönemde kullanılan giysiler.

Kaynak: Peacock, 2003: 16.

Şekil 3.4. M.Ö.300-150 Hellenistik Dönem Yunan Giysileri.

1. sıra numaralı M.Ö.300-150'lerde işçi, çalışan adamların kılık kıyafetinde: Kısa kesilmiş saçlar ve başında kep şapka, üzerinde belden ip ile bağlanan diz üstü kaba keten ya da yün tunik giyilmiştir. Dize kadar uzanan kaba deriden ayakkabılarıyla işçi giysisinin giyilmiş olduğunu görmekteyiz (Şekil 3. 4.).

2. sıra numaralı M.Ö.300-150'lerde ev hizmetkarının kılık kıyafetinde: Başında ketenden yapılmış kap şeklinde bir başlık ve başlığı tutan deriden ince bir bant vardır. Üzerinde omuzlardan iğne ile tutturulmuş belden ince bir ip ile bağlanmış ayak bileğine kadar uzanan elbiseyi görmekteyiz (Şekil 3. 4.).

6. sıra numaralı M.Ö.150'lerde arabacıların kılık kıyafetinde: Saçlar kısa ve başında altın taç vardır. Üstünde kısa dairesel kesilmiş pelerin ve kemer kurdele görülmektedir. Üzerinde, kısa kollu, kenarları renkli desenlerle işlenmiş ve dize kadar uzanan beyaz tunik giyilmiştir. Ayağına ise sandalet giyilmiş olan arabacı kıyafetini görmekteyiz (Şekil 3. 4.).

3.2. Toplumsal Yapıyı Bütünleyen Giyim Biçimi ve Giysi Türleri

Eski Yunan Uygarlığında toplumsal yapıyı belirginleştirmek için halkın giydiği giysileri sınıflandırma yoluna gidilmiştir. Sınıflandırma yapılırken bireyin giydiği giysi, yaptığı iş, aldığı görev ve bulunduğu konuma göre, kumaş yapısı, kumaş rengi, saç yapısı, şapka, giysi modeli, giyim biçimi, giysi türü ve süslemeler dikkate alınmıştır. Giyim biçimi ve giysi türleri Chiton, Peplos, Himasyon olmak üzere üç ayrı başlıkta incelenir.

3.2.1. Kumaş Özelliği / Dokuma

Eski Yunan Uygarlığında kullanılan kumaşların özelliklerine ve Yunan dokumasının zenginliğine M.Ö. 7. - 4. yüzyıldan günümüze kadar gelmiş olan çömleklerin üzerine ayrıntılı olarak işlenmiş giysi ve evde kullanılan kumaş eşyaların olmasıyla rastlamaktayız. O dönemde yaşamış bazı Yunan yazarları ve filozofların da yazıtlarında giysi, örtü, perdelerden bahsetmesiyle o dönemde kullanılan kumaş ve dokumlarla ilgili bilgilere ulaşmaktayız. İlk olarak yün ve keten kullanılmış daha sonraki yıllarda ipeğin kullanıldığını yine filozof ve yazarların yazıtlarında rastlamaktayız. Pamuğun bulunup işlenmesi kullanıma geçmesi Eski Yunan uygarlığının geç dönemine denk gelmektedir.

Dokuma işçiliği kadınların en önemli işlerinden biri olup evlerde yapılıyordu. Dokuma işçiliğinde yapılan işlemler de yine çömllekler üzerine yapılan resimlerde belirtilmiştir. Kuzu yünü yıkanır, taranır ve daha sonra ię ile bükülürdü. Bazı resimlerde kadınlar dokuma tezgahında çalışırken görölmektedir.

“Keten bezi için iplik yine günümüzde olduğu gibi elde ediliyordu. Keten lifleri yün gibi bükölüyor ve dokuma tezgahında keten bezi durumuna getiriliyordu (Richter, 1984: 319).”

Keten giysiler genelde beyaz renkte dokunur ve kullanılırken, yün giysiler farklı renklerde boyanarak kullanılmıştır. Kadın giysilerdeki süslemeler bezemeli kumaşlar halinde çeşitli desenlerde yapılırken, bazı kumaşlarında tamamı bezemelerle kaplanmıştır. Erkek giysilerinde süslemeler yapılırken bezemeler sadece kenar süsü olarak kullanılmıştır. Bezemeler çizgisel ve figürlüdür, Bezemeler kumaşlara üç farklı türde yapılırdı: kumaş üzerine boya ile yapılan, kumaşın üzerine işlenen ve kumaşla birlikte dokunan bezemler. Dokumalar üzerine farklı renklerde çeşitli geometrik şekiller ile figürler işlenmiş ve bunların üzerine altın, gümüş, ışıldayan yaldızlı teller işlenerek süslenmiştir. O dönemlerde üretilen dokuma kumaşlar uzun ve düz olup kişinin duruşundan etkilenmeden kıvrımlılığı dökümlölölüğü ile kişiye görkemli bir duruş kazandırırdı.

3.2.1.1. Chiton (Kiton) Giysisi

Kadın ve erkeklerin giydiği giysilerden biri olan chiton (kiton) erkek ve kadınların klasik tuniğidir. Chiton giysisi Dor ve İyon halklarının chitonu iki farklı türde giymesi ile çeşitlik kazanmıştır.

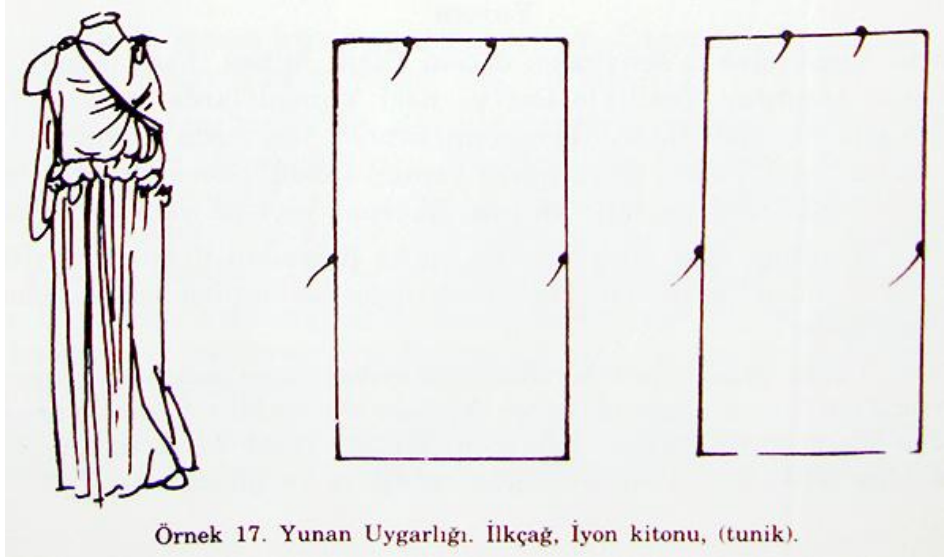
Dor chitonu yünlü kumaşlardan yapılırdı (şekil 3.5.). Bu chiton dörtken şekilde olup ortasında bulunan yuvarlağı boyun boşluğundan başa geçirilerek giyilirdi. Göğüs altından veya belden takılan kemer, ip ile bağlanarak sabitlenirdi.

Kaynak: <http://master-rina.ru/wp-content/uploads/2013/08/chiton3.jpg> (b.t.).

Şekil 3.5. Eski Yunan Uygarlığı Dor Chitonu.

İyon chitonu ketenden yapılırdı. İki parçadan oluşan bu chiton omuzlardan ve koltuk altından iplerle veya omuzlarda ip yerine iğneyle, tokalarla de tutturulurdu (Şekil 3.6.), (Şekil 3.7.). Kadınların kullandığı omuz tokalarının üstü dans, erkeklerin kullandığı tokalarda ise savaş figürleri işlenmiştir. İyon chitonu çoğu zaman giyecek kişiden daha uzun yapılır ve kumaşın dökümlü görünmesi içinde kemerle kullanılırdı. Erkeklerin giydi chiton'un boyu kadınların giydi chiton dan daha kısa olup kemeri saklanarak kullanılmıştır.

Kaynak: Komsuoğlu ve diğerleri, 1986: 142.

Şekil 3.6. Eski Yunan Uygarlığı İyon Chitonu.

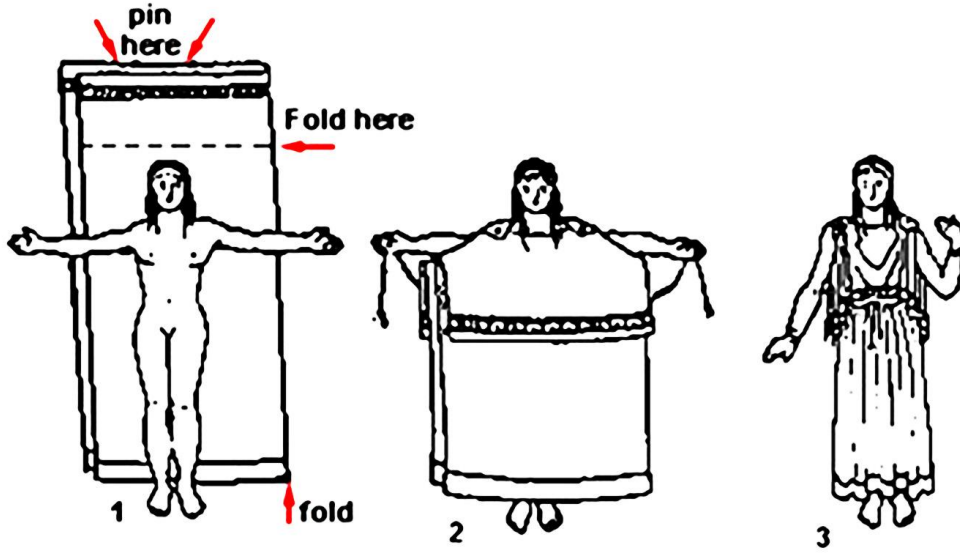

Kaynak: <http://brestmoda.com/stati/grec1.jpg> (b.t.).

Şekil 3.7. Eski Yunan Uygarlığına ait İyon Chitonu.

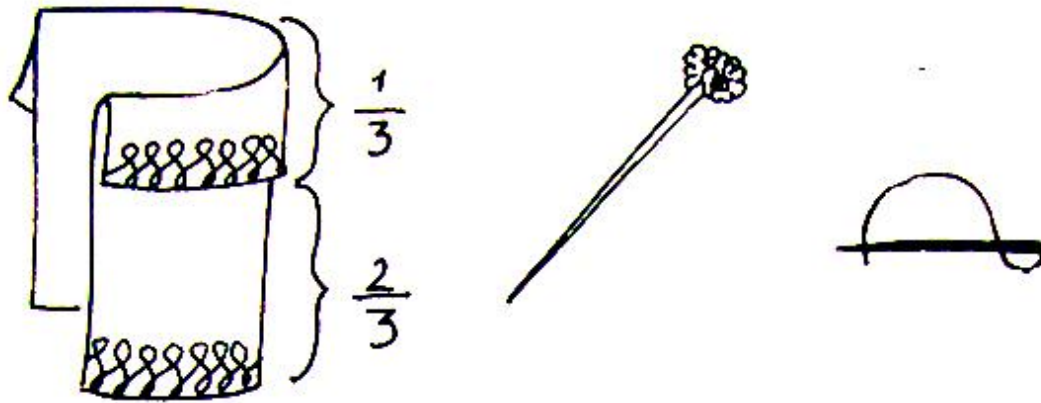
3.2.2.2. Peplos Giysisi

Kullanılan bir diğer giysi türü Peplos'tur. Peplos giysisi dikdörtgen şeklindeki kumaşın üçte birinin dışa çevrilmesi üçte ikisi de vücudu kapatacak şekilde düzenlenir ve tunik üzerine giyilirdi (Şekil 3.8.). Keten ve ipek ten yapılan Peplos omuzlardan iğne ile tutturulurdu (Şekil 3.9.), (Şekil 3.10.).

Kaynak: http://sherwud.org/_fr/4/9460497.jpg (b.t.).

Şekil 3.8. Eski Yunan Uygarlığında giyilen Peplos giysisinin nasıl giyildiğini gösteren resim.

Örnek 18. Yunan Uygarlığı. İlkçağ, Peplos, fibula, klips.

Kaynak: Komsuoğlu ve diğerleri, 1986: 143.

Şekil 3.9. Eski Yunan Uygarlığında giyilen Peplos giysisi, fibula, klips.

Kaynak: http://www.historia-mody.xbp.pl/wp-content/uploads/2011/01/girl_peplos.jpg (b.t.).

Şekil 3.10. Eski Yunan Uygarlığında giyilen Peplos giysisi.

3.2.3.3. Himasyon Giysisi

Eski Yunan Uygarlığının önemli giysilerinden biri de Himasyon'dur. Himasyon giysisi sol omuz üzerinden arkaya bırakılan ve sağ koltuk altından alınıp tekrar sol omuz üzerine bırakılırdı (Şekil 3.11.). Himasyon giysisinin bir kenarına yapılan özel desenlere "Yunan Anahtar Desenleri" denirdi. Himasyonu giyen düşünürler genelde tartışmalarda yaptıkları jest ve hareketleri belirtmek için bir kolunu dışarıda bırakırlardı. Himasyon bazen başı örtecek şekilde de kullanılmıştır (Şekil 3.12.).

Yunan Uygarlığı. İlkçağ, himasyon.

Kaynak: Komsuoğlu ve diğerleri, 1986: 143.

Şekil 3.11. Eski Yunan Uygarlığında giyilen Himasyon giysisi.

Kaynak: Boucher, 1987: 105.

Şekil 3.12. Eski Yunanda giyilen Himasyon giysisi.

3.2.2. Takı ve Aksesuarlar

Eski Yunan Uygarlığındaki halk toplumdaki yerini, konumunu ve kimliğini belli etmek için çeşitli madenlerden ve kumaşlardan yaptıkları takı ve aksesuarları kullanmışlardır.

3.2.2.1. Başlık (Şapka)

Kapalı olan Yunan kadınlarının başlarında dantelli süslü modern bir başörtüsü bulunurdu. Diğer Yunan kadınları da çeşitli güzellikteki dantelli süslü bazı modelleri saç bandı gibi olan modern başlık, şapka kullanırlardı. Klasik dönemde kadınlar başın etrafına iki defa dolanan eşarplar kullanmış, bunun dışında püsküllerle saça sabitlenen saccus adı verilen şapkalar kullanmışlardır (Şekil 3.13.). Erkekler ve kadınlar seyahat ederken güneşten korunmak için samandan yapılan Petasos diye adlandırılan şapkayı giyerlerdi. Kurdele ile bağlanan bu şapkaların inip kalkan kulaklık kısmı da vardı. Festivallerde şapka uçlarına serpantin diye adlandırılan sarılarak düzenlenen savrulduğunda çözülen renkli kağıttan yapılan ince uzun şeritler takılırdı.

Kaynak: Boucher, 1987: 106.

Şekil 3.13. Eski Yunan Uygarlığında kadınların kullandığı saç modeli ve süslemeleri.

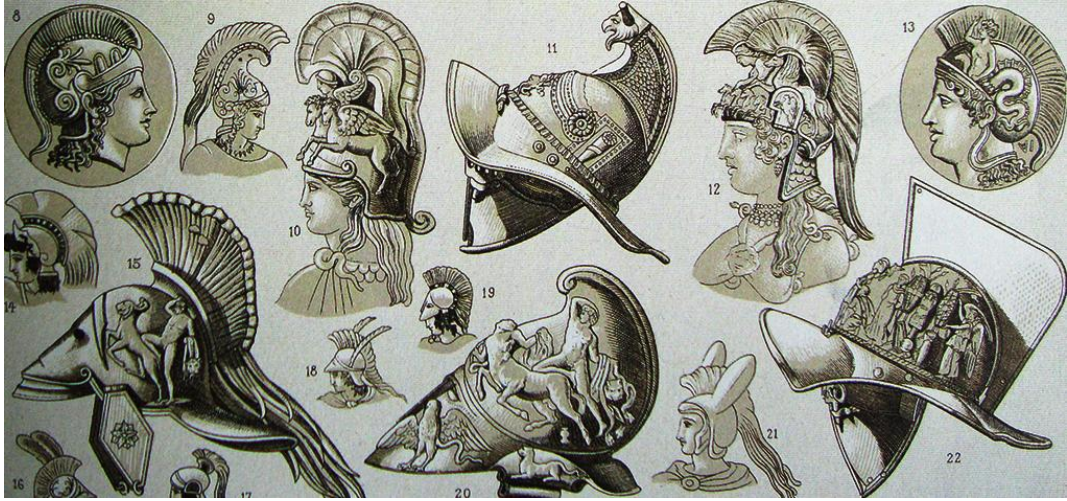
Süs ve takılara önem veren Yunan kadınları kendilerini süsleyebilmek için saçlarını neredeyse yapabilecekleri her şekle sokmuş ve süsleme aracı olarak çeşitli saç bantları, başlık, eşarp, şapka, renkli taşlar ve altın kullanmışlardır (Şekil 3.14.).

Kaynak: Racinet, 2003: 44.

Şekil 3.14. Yunan Uygarlığında kadınların kullandığı başlık, şapka, saç bandı, taç ve saç modelleri.

Erkeklerin gündelik yaşamda kullandıkları başlıklar, çeşitli değişik biçimi olan kenarsız şekliyle Pilos adı verilen şapkalar. Yünden yapılan bu şapkalar miğferlerin altında da kullanılırdı. Ayrıca erkekler çok çeşit ve özellikteki savaş miğferleri kullanmışlardır (Şekil 3.15.).

Kaynak: Racinet, 2003: 44.

Şekil 3.15. Yunan Uygarlığında erkeklerin kullandığı çeşitli savaş miğferleri, kasklar.

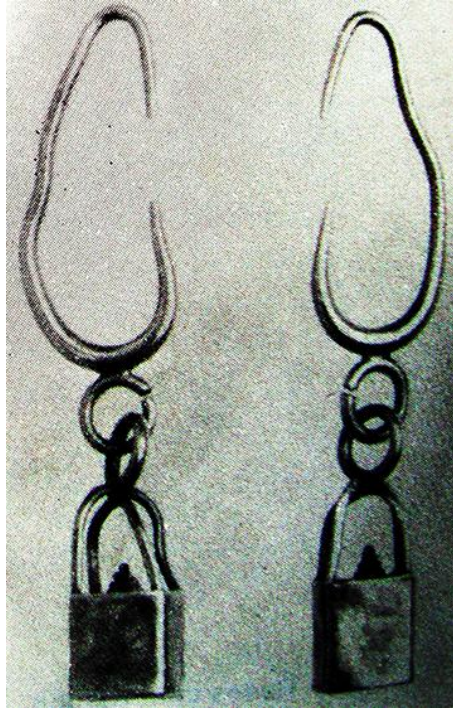
Bu tip başlık, şapkalara yapılan kazı ve çalışmalarda elimize geçen ve Eski Yunan Uygarlığına ait olan pişmiş topraktan yapılan heykelciklerde rastlamaktayız.

3.2.2.2. Süs Takılar

Zengin kesim toplumdaki konumunu belli etmek için gösterişli mücevherler kullanmışlardır. Yunan kültüründe değerli metallere yapılmış süsler, yüzük, küpe, kolye ve gerdanlık, bilezik, ayak bileklikleri, pazubent ve broş diye adlandırılan süs öğeleridir. Yüzükler, erkek ve kadınların sıklıkla taktıkları ortak süsleridir.

“O zamanlar altın az geldiği için oryantal mücevherler ithal edilmiş, daha sonra doğu tarzından etkilenerek bu tarz mücevher yapımına başlanmıştır. M.Ö.6. yüzyılda altının değerinin fark edilmesiyle, altın para yapımı ile ekonomi hareketlenmiştir. Bu da altın mücevherlerin değerinin artmasına neden olmuştur (Dereboy, 2004: 28).”

Kadınların kullandıkları mücevherler bu dönemde değerli taşlarla süslenmiş ve işlevselliği arttırılınca kadınlar lüks görünüme sahip olmuşlardır. Kadınlar süs olarak çeşitli iğneler de kullanmışlar. Eski Yunanda erkeklerin kullandıkları süsler genelde giysilerini bağlamak, vücuda sabitlemek için broş diye adlandırdığımız süs iğneleri olan işlevsel mücevherlerdir. Erkekler ilk zamanlarda süs olarak yanlarında, demirden yapılan daha sonraları ise gümüş ve altından üretilmiş olan metal başlı bastonlar bulundurmışlardır. Gösterişli renkli taşların halk üzerindeki beğeni ve etkisinin yeterli olmadığını düşünen Yunanlılar metal madenleri öncelikle altını düşünölebilecek her şekilde tasarlamışlardır (Şekil 3.16.), (Şekil 3.17.).

Kaynak: Richter, 1984: 222.

Şekil 3.16. Bir Çift küpe M.Ö. 7. - 6. y.y. New York, Metropolitan Museum.

Kaynak: Richter, 1984: 223.

Şekil .3.17. Bir küpe M.Ö. 500, New York metropolitan museum.

“Eski çağlarda, başlıca Anadolu, Trakya ve Rusya'nın ırmak yataklarında rastlanan, bu çok bükümlü maden, çoğu zaman arı ve yumuşak altın olarak kullanılmış ve sanat alanında zengin olanaklar sağlamıştır. Biçimlendirme, dökme, çekiçleme, kesme, granulasyon (tüm yüzeye yayılmış yada bir örgeye göre biçimlendirilmiş olan minik toprak), telkari (altın ve gümüş tellerle yapılmış süsler), örgü ve burma, kakma ve oyma gibi sayısız çeşitlilikte işçilikler büyük bir ustalıkla uygulanıyordu (Richter, 1984: 220).”

Önemli süsleme işlemlerinden biri olan ve kakma diye bilinen işlem, oyulmuş yuvalara değerli taşların yerleştirilmesidir. Yunanlılar erken dönemde, süs takılar ve paralarda elektron denilen altın ve gümüşün doğal bileşiminden oluşan madeni büyük bir ustalıkla de kullanmışlardı (Şekil 3.18.). Bunların yanında yüzük ve bilezik yapımında tunç, kalay, demir gibi madenler ve pişmiş topraktan yapılan altın suyuna batırılmış takılara da rastlanmaktadır.

Kaynak: Richter, 1984: 222.

Şekil 3.18. Melos'dan elektron gül, 7. y.y. Atina Milli müze.

Yunanlılar takı olarak, gümüş ve altından taçlar, başlıklar, küpeler, iğneler, sarkaçlı gerdanlıklar, taşlı veya taşsız yüzükler, bilezikler kullanmışlardır. Giysileri sabitlemek için gümüş, altın, demir, tunçtan yapılmış çeşitli iğne ve düğmeler kullandıkları bilinmektedir. Bunun yanında mersin dalı, defne, asma, sarmaşık, meşe, zeytin yaprağından çelenkleri ve benzeri süs eşyalarını da kullanmışlardır. Tüm bu takı ve süs eşyaların şekli, biçimi ve nasıl geliştiği ile ilgili verilere, kutsal yerlere ve mezarlara gömülmüş gerçek buluntularda, tapınaklarda bulunan belgelerde ve din adamlarından kalan yazıtlarda rastlamaktayız (Şekil 3.19.).

Kaynak: Richter, 1984: 223.

Şekil .3.19. Delphi'den altın çiçekler M.Ö. 6. y.y. Delphi müzesi.

Süs ve takılara önem veren Yunan kadınları, gösterişli bir görünüme sahip olabilmek için farklı şekillerdeki altın taşlar kullanmışlardır (Şekil 3.20.). Yunan maden sanatının, dönemin koşulları ve imkanlarına göre kaydettiği gelişmeleri önemli ilerlemeleri, altın kúpelerde kullandıkları şekil, figür ve motiflerde görülmektedir (Şekil 3.21.), (Şekil 3.22.).

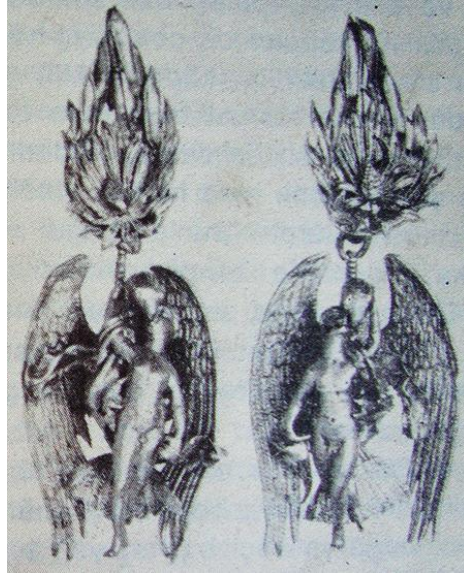
Kaynak: Richter, 1984: 223.

Şekil 3.20. Vix'den altın taç M.Ö. 500. Chatillon, Musee Archeologique.

Kaynak: Richter, 1984: 225.

Şekil 3.21. Altın küpe, M.Ö. 350-325. Boston.

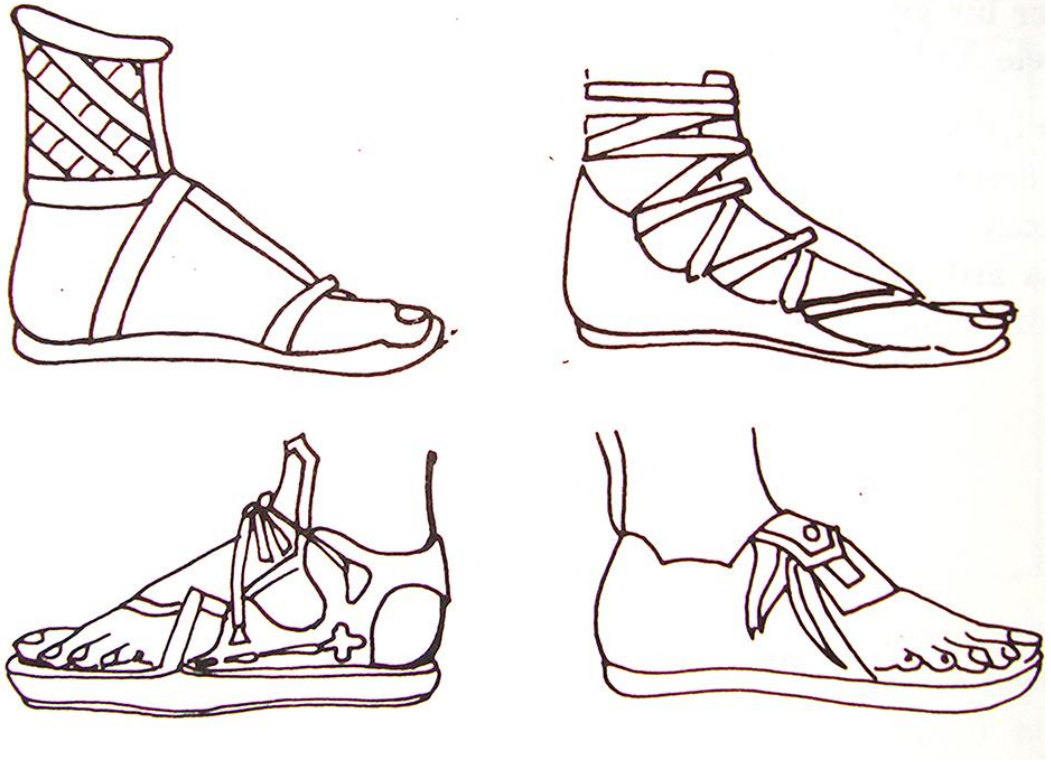
Kaynak: Richter, 1984: 225.

Şekil 3.22. Bir çift Altın küpe, M.Ö. 350-325. New York, Metropolitan Museum.

3.2.2.3. Ayakkabı

Eski Yunan Uygarlığında halk çoğunlukla ayakkabı olarak çeşitli şekillerde, tarzlar da yapılmış sandalet ve botlar giymişlerdir.

Sandaletler her iki cins tarafından da çok çeşitli şekillerde giyilmiştir. Parmak arasından geçerek ayağı saran sandalet askıları ayağa çıplaklık hissi bırakacak kadar hafif ve zarif bir biçimde yapılırdı (Şekil 3.23.). Bazı sandaletler işlenmiş, kıvrımlı, örgülü deriden kordonlar ile yapılırdı ve bazı kordonların kenarı veya ucu mor renkteydi, bazı sandaletlerin üzerinde çiçek desenli tokalarda bulunurdu. Boylarını uzun göstermek isteyen Yunan kadınları, tabanları kösele olan mantarla desteklenerek kalınlaştırılmış yüksek tabanlı sandaletler giymişlerdir.

Kaynak: Komsuoğlu ve diğerleri, 1986: 144.

Şekil 3.23. Yunan Uygarlığının Giydiği Ayakkabı ve Sandaletler.

Botlar avcılar, iŐçiler, askerler tarafından çok sık giyilirdi. Bağcıklı modelinin yanında baş parmağtan çapraz bağlanarak giyilen modelleri de vardır.

“Yunan Uygarlığı doğu kültüründe bulunan, ayak parmak uçları kalkık kapalı tarzdeki ayakkabılardan neredeyse hiç giymediler (Boucher, 1987: 110).”

4. BÖLÜM

ESKİ YUNAN UYGARLIĞI GİYİM KÜLTÜRÜNÜN GÜNÜMÜZE YANSIMALARI

4.1. Kültürel Değişimin Giyim Kültürüne Etkileri

Kültürel değişimin sonucu olarak yaşama şeklinin değişiklik göstermesi gelenek ve görenekleri de bu doğrultuda değiştirirken, yeni yaşam biçimi olarak görülen kültür yapısı hangi derecede gelişken, karmaşık olursa, geleneksel kültür varlıkları da bu doğrultuda çeşitli olarak ve aşama düzeniyle değişiklik gösterir. Kültürel yaşamda bireylerin toplumdaki konumunu belirleyen önemli etkenlerden olan giyim tarzı, alışkanlıklar yaşadığımız kültür ve inancın fazlasıyla etkisindedir. Değişim sürecinde kültürel özellikler kaybolmaya ve değişkenlik göstermeye başlarken etkileri, geleneksel kültürün, maddi kültür kapsamında olan giyim kültürü ve alışkanlıkların yerini yeni kentin modası ve tutkusuyla gelişen zamanın modasına uygun giysi ve takılar alır.

4.1.1. Dini ve Mitolojik Kaynaklı Öğelerin Giyim Kültürü Üzerindeki Etkisi

Eski Yunan Uygarlığında giyim kültürünü etkisi altına alan başlıca unsur dindir. Dini ve mitolojik öğelerin Yunan Uygarlığında yaşayan kişilerin hayal dünyasını besleyen ve düşüncelerini dışa vuran kaynaklar olduğundan giyim kültürü üzerindeki etkisi oldukça fazladır.

Yunan Uygarlığının kullandığı giysi ve süs takıların bazıları dini bir düşünce kapsamında korunma amaçlı kullanılmış ve bireyin konumuna, toplumdaki rolüne de hitap edecek tarzda giyilmiştir. Yunan Uygarlığında çok tanrılı dinin egemen olmasıyla, Yunanlıların giysi ve süs takılarının pagan inancından etkilenmesi ve bu doğrultuda dinin mecbur kıldığı iplik türünün ve rengin kullanıldığı bilgisi verilmektedir. Yunanlılar dokuma da kullanılan ipliklerin dinsel bir güç taşıdığına inanırlardı. Yaşamlarına üç yazgı tanrısı inancı hakimdi: Clotho; Eğrilmekte olan yün, keten gibi şeylerin tutturulduğu bir ucu çatal değnek olan örekeyi tutar ve her insanın hayat ipliğini eğirirken insanın ömrünü bir ipliğe balı kılardı. Lachesis; insanın hayatını etkileyen, ömrünün bağlı olduğu ipliklerin kısa veya uzun olmasına karar verirdi. Atropos; insanın yaşayacağı olan bir ömür son bulunca, yaşam ipliğini

keserek ölümüne karar kıları. Bu iplikler bükülürken beyaz yünü güzel, iyi günler için, siyah yün ise kötü günler için bükülürdü. Beyaz ve siyah yünler aynı anda ve birlikte bükülürdü.

Yunan Uygarlığında dinsel gücü olduğuna inanılan çeşitli takılar kullanılmış, bunlardan önemlileri bileziklerde kullandıkları yılanlı motif uzun ve sağlıklı yaşanacak bir ömrü belirtirken, bileziklerde kullanılan diğer bir motif ise Herakles düğümü de mutlu ve sağlıklı yaşanacak ömrü belirtir. Tanrıları simgeleyen ağaçların kutsallığına inanan Yunanlılar Zeus'un ağacı meşeyi, Apollon'un ağacı defneyi ve tanrıça Athena'nın barışı belirten zeytin ağacının dinsel gücü olduğuna inandıkları için bu ağaçlardaki çiçekleri ve meyveleri çeşitli süs takılarda dini gösterge ve korunma amaçlı kullanmışlardır. Renklerden inancı belirten renk olan Erguvan renginin önemli bir yeri olduğu ve ayrıca toplum yapısına açıklık getirdiği bilinmektedir.

4.1.2. Kültürel Süreçlerin Giysilere Yansıma Biçimi

Kültür varlığı, zamanla sosyal, ekonomik, siyasal süreçlerin yapılanmalarına ve gelişmelerine bağlı olarak değişiklikler gösterebilir. İlk başlarda ihtiyaç olan giyinme zamanla gelişim sürecine gelindiğinde üzerinde simgesel ifadeleri bulunan bir çeşit dile dönüşürken giysiye kültürel yansımalar doğrultusunda görevler de yüklenmiş olur. İnsanların bir arada yaşamlarını sürdürmesiyle oluşturdukları topluluğun, tümüyle diğer topluluğa göre yaşam şeklini kültürünü oluşturmasıyla giysileri üzerinde yaşama alanlarını, biçimlerini yansıtmışlar ve bu durumda giysiler kültürel, siyasal, sosyal süreçler içerisinde tarih boyunca zamana, çağlara göre biçimlenmiştir.

İlk Uygarlıklardan günümüze kadar gelen toplumlarda giyim biçimi insanların kültür ve inançlarından etkilenerek gelişmiş ve bu toplumların, ulusların yaşadıkları coğrafya, ekonomik ve toplumsal yapı giysilerin şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Toplumlar arası yapılan ticaret, göç, iş göçü, savaş gibi durumlarda ortaya çıkan yakın ilişkilerin bir sonucu olarak kültürel anlamda etkileşim ve bu etkileşimin giysi üzerindeki değişim süreçleri, toplumların birbirini taklit etmesi, örnek alması ile başlar. İlk zamanlarda giyim kültüründeki değişiklikler ilk önce askerlerde başlamış ve bu da giyim tarzının önce erkeğin sonra da kadının etrafında gelişmesine neden olmuştur. Kadının giyim kültürü ile etkileşimi kent yaşamının imkanları ile sınırlı kalmıştır.

Kültürlerin zeminini oluşturan geleneksel kültürün en çok etkilendiği süreçlerden birisi de halk kültürünün yeni yapılanmalara uyum göstermesi geleneklerin dışında kalan düşüncelerle beslenmesidir. 19. ve 20. Yüzyılda olduğu gibi batı kültüründen etkilenecek batılılaşma düşüncesi ile başlayan süreçte ilk olarak paranın kullanılışı, ve evlerin yapısı etkilenirken, batılılaşma anlayışıyla devam eden süreçte kıyafet reformları yapılmış kullanılan giysilerin, eşyaların yerini batı tarzında giysiler almış ve insanlar arası ilişkilerde bu sürecin devamı olarak kültürümüze Avrupa kültürünü getirmiştir.

4.2. Eski Yunan Uygarlığı Giysi ve Aksesuarların Günümüz Giysi Kültürüne Yansıma Biçimleri: Örneklemeler

Eski Yunan uygarlığı giyim kültüründe kullanılan giysiler, günümüzde model, şekil veya giyim biçimi olarak benzerlik taşımaktadır.

Antik Yunan heykellerinde gözlenen drapeli elbiseler günümüz gece kıyafetlerinde özellikle genç kadınların yeniden gözdesi olmuştur. Kadın ve erkeklerin kullandığı Chiton, keten veya ipek gibi hafif kumaştan, 150-180 cm eninde iki parça dikdörtgen kumaşın birbirine dikilmesiyle yapılırdı. Baş ve kollar için bırakılan açıklıklar dışında geri kalan, omuz üzerine denk gelen kenarları tutturmak için dikiş yerine iğne, broş veya düğmeler tercih edilebilirdi. Kadınlar erkeklerin tersine chitonu kemerle kullanırlardı. Chiton'un günümüz modasına uzantısında elbise kemerinin üzerine odaklanarak yeni bir tasarımın geliştirildiğini görüyoruz (Şekil 4.1.), (Şekil 4.2.).

Kaynak: Racinet, 2003: 45.

Şekil 4.1. Eski Yunan Uygarlığında zengin kadınların giysi modeli.

Kaynak: Eceiza, 2008: 574.

Şekil 4.2. Yunan Uygarlığı giyim kültüründen günümüz giysi tasarımı.

Antik Yunan heykellerinden esinlenerek tasarlanan bu elbise vücut şekline uygunluğu ve eteklerindeki kabarık kıvrımlarıyla dikkatleri üzerine topluyor. Uzun elbiseler davetlerde en çok tercih edilen elbise modeli olurken, özellikle mezuniyet balolarında kısa drapeli elbiseler de giyilebilir. Kısa elbiselerle dans etmek hem kolaydır, hem de kısa elbise gençliğe vurgu yapar (Şekil 4.3.), (Şekil 4.4.).

Kaynak: Racinet, 2003: 45.

Şekil 4.3. Eski Yunan Uygarlığında zengin ve soylu kadınların giydiği giysi.

Kaynak: Eceiza, 2008: 127.

Şekil 4.4. Eski Yunan'da zengin ve soylu kadınların giysi modelinin günümüz giysi tasarımı.

Yunan tarzı elbise modelleri romantik tasarımlarla genç kızların ve bayanların gecelerde bakışları üzerlerinde toplamalarını sağlarken renk ve detay alternatifleriyle sunulmaktadır. Bu elbiseler sıradan tasarımlardan sıkılan ve farklı bir giyim tarzı ile göz kamaştırmak isteyen bayanların seçimlerinde yer alırken modellerinde kırmızı, krem, beyaz, kobalt mavisi, pudra renkli kumaşlar kullanılarak tasarlanırken uzun etek boyları ağırlıklı olarak tercih edildiğini görüyoruz (Şekil 4.5.), (Şekil 4.6.).

Kaynak: Peacock, 2003: 15.

Şekil 4.5. Yunan Uygarlığı Klasik dönem giysisi.

Kaynak: Eceiza, 2008: 257.

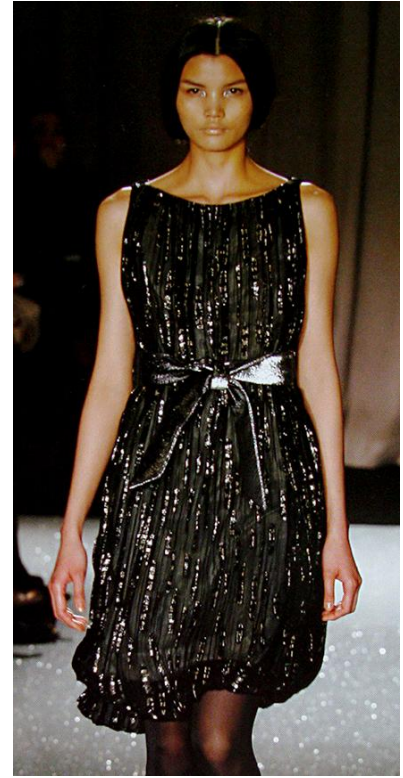
Şekil 4.6. Yunan Uygarlığı klasik dönemden günümüze yansıyan elbise.

Yunan tarzı abiye elbiseler sadece model ve renklerdeki farklılıklarla değil kumaşları ile de daha çekici parçalarla karşımıza çıkmaktadır. Bu tarz elbiselerde şifon, tül, organze, pullu, payetli ve dantel kumaşlar kullanılmıştır. Dökümlü, pileli, hacim katan dalgalı kumaşlar ile saflığı ve romantizmi çağrıştıran modeller, kol kısımları özel işlemler ve farklı tasarımlar ile moda tasarımcıların kreasyonlarında yerini alıyor. (Şekil 4.7.), (Şekil 4.8.).

Kaynak: <http://brestmoda.com/stati/grec1.jpg>
(b.t.).

Şekil 4.7. Yunan Uygarlığı İyon Chiton'u.

Kaynak: Eceiza, 2008: 449.

Şekil 4.8. Yunan Uygarlığı İyon Chiton'u giysisinin günümüze yansıması.

M.Ö. 440-400'ler de moda olan bu tasarımı, şimdilerde abiye elbiselerde bayanların vazgeçilmezleri arasındaki yerini almıştır. Elbisenin tarzını yansıtan omuz üzerinden süs metalle tutturularak giyilmesi halen günümüzde özelliğini korumaktadır (Şekil 4.9.), (Şekil 4.10.).

Kaynak: Peacock, 2003: 15.

Şekil 4.9. M.Ö.440-400'lerde klasik dönemde giyilen elbise.

Kaynak:<http://img99.imageshack.us/img99/6512/tekomuzluabiyekyafetler.jpg>

Şekil 4.10. M.Ö.440-400'lerde Klasik dönem de giyilen elbisenin günümüze yansıması

Modacıardan biri tek renk ve tek stil'de düz tasarımı ile elbiseye sadelik getirmek isterken diğer modacı burada sol göğüs üzerinde omuzun hemen alt kısmında toka yerine halka kullanarak Eski Yunan'daki tasarıma bir atıfta bulunmuştur (Şekil 4.11.), (Şekil 4.12.).

Kaynak: Eceiza, 2008: 597.

Şekil 4.11. Yunan Uygarlığı klasik dönem giysisinin günümüze yansıması.

Kaynak: [http://www.seksigiyim.com/content_files/prd_images/Elbiseler/PRF%20\(2238\).jpg](http://www.seksigiyim.com/content_files/prd_images/Elbiseler/PRF%20(2238).jpg)

Şekil 4.12. Eski Yunan klasik döneminden günümüze yansıyan bir tasarım

Elbisenin kıvrımları, omuzlara oturuşu, beli kavrayışı Eski Yunan kadınlarını hatırlatmaktadır. Eski Yunan kıyafetlerinden esinlenen drapeli elbiselerin hemen hepsinin ortak özelliği ince kumaşların kullanılmış olmasıdır. Elbise tasarımında kalın bir kumaş kullanıldığında drape çok kaba durabilmektedir. Bunun yerine ipek ve şifon gibi kumaşlar drapeli dikilerek hacimle birlikte zarif bir şıklık da kazandırılmış oluyor. Kumaşın ince kıvrımları ve ışığında etkisiyle drapeli elbiselerde çok şık ve fotojenik bir görünüm yaratılmasına katkıda bulunuyor (Şekil 4.13.).

Kaynak: <http://stilika.com/gece-kiyafetlerinde-drapeli-elbiseler-ve-kisa-secimler/#ixzz3kUfGOZhY> (b.t.).

Şekil 4.13. Eski yunan tarzı drapeli elbise.

Saçlarda Helenistik dönem rüzgarı Brad Pitt'in de rol aldığı Truva filmiyle hayatımıza girdi. Film'den geriye Aşil'in kasları ve Diane Kruger'in canlandığı Helen'in muhteşem stili kaldı. Eski Yunan'ın metalik saç aksesuarları günümüzde de moda sahnesindeki yerini korumaya devam ediyor (Şekil 4.14).

Metalik yapraklar, çiçekler ya da geometrik şekillerle bezeli saç aksesuarlarını kullanarak saçlarınızı topuz yapabilir ya da maşayla şekillendirip açık bıraktığınız saçlarınızla birlikte kullanabilirsiniz.

Kaynak: <http://www.tavsiyemelekleri.com/wp-content/uploads/2015/06/saç-bahem-metal-yapraklar-saç-stili.jpg> (b.t.).

Şekil 4.14. Günümüze yansıyan Helenistik dönem saç şekilleri ve süslemeler.

5. BÖLÜM

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

5.1. Sonuç

Bu çalışmada Tarihsel süreç içerisinde Eski Yunan Uygarlığı giyim kültürünün günümüz giyim kültürleriyle arasındaki etkileşimin giysi, moda ve aksesuar yönünden yansımaları ve giyim kültürü üzerindeki etkileri incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Eski Yunan Uygarlığına ait yazınsal ve görsel bilgilerden yola çıkarak günümüz moda tasarımcılarının ilham kaynağı olan Eski Yunan Uygarlığının yaptıkları giyim, aksesuar ve takıları inceleyerek, kullanılan giysi ve takı tasarımlarının günümüz moda ve giysi tasarımına olan yansımaları araştırılıp incelenmiştir. Chiton giysisi ve drapelere kullanıldığı giysi modelleri görsel örneklerle desteklenerek karşılaştırılması yapılmış ve günümüze yansımalarının sonuçlarına ulaşılmıştır. Tasarlanan giysilerde kullanılan modellerin günümüz kadın kıyafetlerinin hemen hepsinin ortak özelliği olan drapeli elbiselerde kullanılmakta olduğu dikkat çekicidir.

Eski Yunan Uygarlığı giyim kültürüne vazo, çanak, çömleklere yapılan resimlerin günümüze kadar ulaşmış olması sonucu rastlamaktayız. Sonuç olarak Yunan Uygarlığının giyim kültüründen etkilenen ilgili modacı ve tasarımcıların zamanla günümüz modasına yaptıkları giyim kültürü ile ilgili aktarmaların devamında oluşan etkileşimin giyim kültürünü nasıl biçimlendirdiğine ulaşılmış, görseller ve yorumlar ile tez çalışmasına aktarılmıştır.

5.2. Çalışmanın Literatüre Katkısı

Bu çalışmada ele aldığımız “Tarihsel süreç içerisinde Eski Yunan Uygarlığı giyim kültürünün karşılaştırmalı olarak günümüz giysi tasarımına yansımaları” başlıklı konu üzerine ülkemizde hazırlanmış kaynak olmaması bu tez çalışmasının eğitimimize katkısını göstermektedir. Aynı zamanda, Dönemler kapsamında tarihsel süreç içerisindeki giyim kültürünün gelişmeleri, Kültürlerin, toplumsal yapının, dinin giyim üzerindeki etkileri, Giyim kültürü yönüyle değerlendirilerek günümüz giysi tasarımına yansımaları karşılaştırmalı olarak incelenmiş olması, Günümüz giyiminin modasının oluşum sürecinde Eski Yunan Uygarlığının giyim kültüründen etkilendiği tarzı, modası ve yönleri görsellerle desteklenerek sunulması, Tarihsel

süreç içerisinde toplumların birbirleriyle olan ilişkilerinden oluşan Kültürel değişimin giyim kültürüne etkileri, giysilere yansıma biçiminin nasıl oluştuğu çeşitli yönleriyle anlatılması, da bu konularda bilgi edinmek isteyenlere kaynak olacaktır.

KAYNAKÇA

Kaynakça Olarak Kitap Gösterimi

Boucher, F. (1987). 20,000 Years of Fashion. Singapore: Abrams.

Dereboy, E. J. (2004). Kostüm & Moda Tarihi. 1. Baskı. Ankara: Özel Güzel Sanatlar Stilizlik Ltd. Şti.

Eceiza, L. (2008). Atlas of Fashion Designers. China: Rockport.

Keskinok, K. (2010). Sanat Tarihi. Ankara.

Komsuoğlu, Ş. ve diğerleri, (1986). Resim II Moda Resmi ve Giyim Tarihi. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Peacock, J. (2003). The Chronicle of Western Costume. Singapore: Thames & Hudson.

Racinet, A. (2003). The Complete Costume History. China: Tascehen.

Richter, G. (1984). Yunan Sanatı. B. Madra (çev.), İstanbul: Cem Yayınevi (orijinal baskı tarihi 1969)

Robertson, M. (1959). La Peinture Grecque. Geneve. Albert Skira.

Seeling, C. (2014). Fashion 150 Years. China: H.F. Ullmann.

Üstünipek, M. , Üstünipek, Ş. (2012). Sanat Tarihine Giriş. İstanbul: Artes Yayınları.

İnternet Kaynakları

Bronz kızı Heykeli (t.y.)
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ad/Minoan_girl%2C_c._1600-1500_BCE%2C_bronze%2C_Crete%2C_Cleveland_Museum_of_Art.jpg
(21 Ağustos 2015).

Celsus kütüphanesi Efes (t.y.)
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ephesus_Celsus_Library_Façade.jpg
(20 Ağustos 2015).

Ege Haritası (t.y.)
<http://mapas.owje.com/img/Incendio-forestal-griego-de-SeaWiFS-4302.jpg>
(21 Ağustos 2015).

Erkek Altın Maske (t.y.)
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/34/Mycenae4.JPG>
(21 Ağustos 2015).

Eski Yunan Uygarlığına ait Dor Chitonu (t.y.)
<http://brestmoda.com/stati/grec1.jpg> (23 Ağustos 2015).

Eski Yunan Uygarlığı Dor Chitonu (t.y.)
<http://master-rina.ru/wp-content/uploads/2013/08/chiton3.jpg> (23 Ağustos 2015).

Eski Yunan Uygarlığı saç modelleri ve süslemelerinin günümüze yansması (t.y.)
<http://www.tavsiyemelekleri.com/wp-content/uploads/2015/06/saç-bahem-metal-yapraklar-saç-stili.jpg> (27 Ağustos 2015).

Eski Yunan Uygarlığı giysisinin günümüze yansması (t.y.)
<http://stilika.com/gece-kiyafetlerinde-drapeli-elbiseler-ve-kisa-secimler/#ixzz3kUfGOZhY> (23 Ağustos 2015).

Eski Yunan Uygarlığı giyim kültüründen günümüze yansmış olan bir elbise (t.y.)
<http://img99.imageshack.us/img99/6512/tekomuzluabiyekyafetler.jpg>
(27 Ağustos 2015).

Eski Yunan Uygarlığında giyilen Peplos giysisi (t.y.)
http://www.historia-mody.xbp.pl/wp-content/uploads/2011/01/girl_peplos.jpg
(23 Ağustos 2015)

- Evecen, A. , Ölmez, F. N. (2014). Antik Çağ Giysi ve Donatılarında Ekinsel Göndermeler. 14: 375-380.
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sduarte/article/view/5000071311>
(23 Ağustos 2015).
- Günümüze yansıyan Helenistik dönem saç şekilleri ve süslemeler (t.y.).
<http://www.tavsiyemelekleri.com/wp-content/uploads/2015/06/saç-bahem-metal-yapraklar-saç-stili.jpg> (27 Ağustos 2015).
- Knossus Sarayı Taht Salonu (t.y.)
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ed/Throne_Hall_Knossos.jpg
(21 Ağustos 2015).
- Kültürlerarası Etkileşimde Giyim Kuşam (t.y.).
<http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/KOCA-Emine-KOÇ-Fatma-VURAL-Tuba-KÜLTÜRLERARASI-ETKİLEŞİMDE-GİYİM-KUŞAM.pdf>
(23 Ağustos 2015).
- Peplos giysisi (t.y.).
http://sherwud.org/_fr/4/9460497.jpg (25 Ağustos 2015).
- Sürahi üzerinde adam ve boğa resmi (t.y.)
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Getty_Villa__Collection_\(5304799943\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Getty_Villa__Collection_(5304799943).jpg) (20 Ağustos 2015).
- Yılanlı Tanrıça (t.y.)
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kleine_Schlangengöttin_01.jpg
(22 Ağustos 2015).
- Zeus Heykeli (t.y.)
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zeus_Hermitage_St._Petersburg_20021009.jpg (20 Ağustos 2015).
- Zeus tapınağı Atina (t.y.) https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Attica_06-13_Athens_25_Olympian_Zeus_Temple.jpg (20 Ağustos 2015).

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Güney DURUSOY

Adres : Bayrampaşa / İstanbul Avrupa / Türkiye

Telefonlar : **Cep Telefonu** : 0536 577 6012

E-Posta : guneyhotic@hotmail.com

Doğum Tarihi : 14.04.1983

Medeni Hali : Bekar

Sportdaki İş deneyimi:

2004 – 2006 Beşiktaş Spor Kulübü

Sektör – Branş – Pozisyon : Spor – Voleybol – Antrenör

İşin Tanımı : Bayan altyapısında Antrenör

2008 – 2009 Yeşilyurt Spor Kulübü

Sektör - Branş – Pozisyon : Spor – Voleybol – Antrenör

İşin Tanımı : Bayan altyapısında Antrenör.
Bayan A-Takım da Yrd.Antrenör.
Bayan A-Takım da İstatistikçi.

2008 – 2012 Arel Üniversitesi Bayan Voleybol Takımı

Sektör - Branş – Pozisyon : Spor – Voleybol – Antrenör

İşin Tanımı : Bayan A-Takım da Antrenör

2012 – 2013 Yenyüzyl Üniversitesi Bayan Voleybol Takımı

Sektör - Branş – Pozisyon : Spor – Voleybol – Antrenör

İşin Tanımı : Bayan A-Takım da Antrenör

2014 – 2015 1907 Kanarya Spor Kulübü

Sektör - Branş – Pozisyon : Spor – Voleybol – Antrenör

İşin Tanımı : Bayan Altyapısında Antrenör.

Tekstil İş Deneyimi

2008 – 2011 Wenice Çocuk Giyim, Tasarımcı.

2011 – 2012 Kaya Tekstil, Tasarımcı.

Başarılar

2006 Beşiktaş Küçük Kızlar Türkiye İkinciliği

2008-2009 Yeşilyurt Bayan A-Takımı Türkiye Dördüncülüğü

2010 Arel Üniversitesi Bayan takımı Üniversiteler 1.Ligine yükseldi

2011 Arel Üniversitesi Bayanlar 1.Liginde Türkiye 5.ligi

2012 Arel Üniversitesi 1.Lig de Türkiye Üçüncülüğü